ЗЬВЯЗДА

Орган ЦК і Менскага гаркому Камуністычнай партыі (б) Беларусі.

Год выданьня XV
№ 136 (4388)
НЯДЗЕЛЯ, 19 чэрвеня 1932 г.

МЕНСК, Савецкая 63

АРТЫКУЛЫ: ПЕРАДАВЫ — Рэалізаваць новую пазыку ў самы кароткі тэрмін. Ул. МЯЖЭВІЧ. — У камень апранутая твань (2 стар.) А. ІОФЭ — Газэце — дарогу да чытача (3 стар.). АНДРОЎСКІ — Ірляндзкі крызіс (4 стар.).
АГЛЯД ДРУКУ. — Сіла грамадзкай узьдзейнасьці (2 стар.).
СПРАВА ПРАФЭСАРА НЯКРАСАВА В. П. — (Пастанова ЦК УсеКП(б) ад 15 чэрвеня) (2 стар.).
Разгортваньне масава-палітычнай работы — асноўная ўмова перамогі на фронце рэалізацыі (1 стар.).
Узьняць крывую сяўбы ільну і бульбы (1 стар.).
Узорнымі паказальнікамі работы і лічбамі перамог рапартуюць лепшыя групарторгі (2 стар.).
ЗА МЯЖОЙ
Новая правакацыя белабандытаў у Харбіне (4 стар.).
Пралетары Германіі даюць адпор фашысцкай дыктатуры (4 стар.).
Фабрыканты антысавецкіх фальшывак пад апекай сьвятых айцоў (4 ст.).

РЭАЛІЗАВАЦЬ НОВУЮ ПАЗЫКУ Ў САМЫ КАРОТКІ ТЭРМІН

Амаль год назад на нарадзе гаспадарнікаў тав. Сталін заявіў: «З гісторыі капіталістычных краін вядома, што ні адна маладая дзяржава, якая жадала ўзьняць сваю індустрыю на вышэйшую ступень, не абыходзілася без дапамогі звонку ў выглядзе доўгатэрміновых крэдытаў і пазык. Выходзячы з гэтага, капіталісты заходніх краін начыста адмовілі нашай краіне ў крэдытах і пазыках, разьлічваючы, што адсутнасьць крэдытаў і пазык напэўна падрэжа індустрыялізацыю нашай краіны. Але капіталісты памыліліся. Яны ня ўлічылі таго, што наша краіна, у адрозьненьне ад капіталістычных краін, уладае некаторымі асаблівымі крыніцамі накапленьняў, выстарчальнымі для таго, каб аднавіць і разьвіваць надалей індустрыялізацыю».

Аднэй з такіх крыніц зьяўляюцца ўнутраныя дзяржаўныя пазыкі. З кожным годам павялічваецца ўдзельная вага дзяржаўных пазык у фінансаваньні сацыялістычнага будаўніцтва. У 1931 годзе ў капітальнае будаўніцтва было ўкладзена звыш 8 млрд., 20% усёй праграмы было забясьпечана сродкамі дзяржаўных пазык.

У 1932 годзе праграма капітальнага будаўніцтва па прамысловасьці ўстаноўлена ў 10 млрд. руб., прычым ад пазык мы павінны атрымаць больш 30 проц.

З кожным годам павялічваецца і ўдзел працоўных у фінансаваньні сацыялістычнага будаўніцтва. Калі ў рэалізацыі першай пазыкі індустрыялізацыі прымала ўдзел 55 проц. рабочых, дык у другой — 60 проц., у трэцяй — 80, у рэалізацыі пазыкі «Пяцігодка» — 83 проц., а ў пазыцы «3 рашаючы» — 90,4 проц. Па БССР у 1927 годзе ў масавыя пазыкі было ўкладзена 2,7 млн. руб., у 1928 — 10,3 млн. руб., у 1929 — 18 млн. руб., у 1930 — 20,1 млн. руб., у 1931 — 44,6 млн. руб.

Посьпехі рэалізацыі ўнутраных дзяржаўных пазык зьяўляюцца яркім адлюстраваньнем вялізарнага давер'я шырокіх мас да палітыкі партыі, усямернага падтрыманьня імі яе генэральнай лініі.

Выпушчаная па ініцыятыве і патрабаваньні працоўных пазыка імя 4-га завяршальнага павінна спрыяць ня толькі выкананьню першага пяцігадовага пляну ў бягучым годзе, але і пасьпяховаму пачатку вялікіх работ другой пяцігодкі.

Далейшыя посьпехі індустрыялізацыі і сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі азначаюць далейшы ўздым дабрабыту працоўных мас. Адлічэньні ад пазыкі ў мясцовыя бюджэты падкрэсьліваюць тое значэньне, якое яна набывае ў справе задаваленьня культурна-бытавых запатрабаваньняў мас.

Вось чаму кампанія рэалізацыі новай пазыкі набывае вялізарнае гаспадарча-палітычнае значэньне.

Рэалізаваць пазыку ў самы кароткі тэрмін, сапраўды баявымі тэмпамі, ахапіць ёю ўсе 100 проц. рабочых, служачых, калгасьнікаў, беднякоў і сераднякоў—аднаасобнікаў — адказьнейшая задача ўсёй нашай грамадзкасьці.

У наяўнасьці ўсе ўмовы для пасьпяховага правядзеньня кампаніі: непахісная воля мас да перамогі сацыялізму, няўхільны рост дабрабыту працоўных, ліквідацыя беспрацоўя і ўздым культурна-палітычнага ўзроўню насельніцтва. Аднак, гэта ня значыць, што рэалізацыя можа праводзіцца самацёкам. **Толькі шырокае разгортваньне палітычна-масавай работы, пры самым строгім захаваньні прынцыпу добраахвотнасьці, забясьпечвае перамогу.** Там, дзе палітычна-масавая работа пастаўлена на вышыню, там дасягнуты бліскучыя вынікі. Яркі прыклад гэтаму — вопыт Койданава, дзе ў асноўным скончана падпіска ў горадзе, і **Гомеля,** дзе ўжо рэалізавана каля 70 проц. заданьня. Там, дзе арганізацыі не аддалі ўвагі разгортваньню кампаніі, дзе з самага пачатку яны паклаліся на самацёк, там процант падпіскі самы нязначны (Мазыр, Бабруйск, Ворша). Супастаўленьне ходу падпіскі на двух буйных прадпрыемствах Менску — на «Бальшавіку» і на заводзе імя Варашылава — нагляднa дэманструе ўсё значэньне разгортваньня палітычна-масавай работы, правільнай расстаноўкі і мабілізацыі сіл, перанясеньня цэнтру работы ў цэх, ахопу масавай палітычнай агітацыяй усіх груп рабочых. «Бальшавік» на аснове сацспаборніцтва і ўдарніцтва і выразнага апэрацыйнага кіраўніцтва кампаніяй у асноўным скончыў падпіску за два дні, а завод імя Варашылава, шэф Наркамфіну, дзе не адчуваецца баявых тэмпаў работы, цягнецца ў хвасьце прадпрыемстваў Менску.

Фарсаванымі тэмпамі рэалізуючы пазыку ў гарадох, узяўшы цьвёрды курс на сканчэньне падпіскі ў самыя бліжэйшыя дні, неабходна зараз-жа пераключыцца на правядзеньне кампаніі на вёсцы. Гэта самы адсталы, у той-жа час самы адказны вучастак. Да апошняга часу ў адносінах разгортваньня падпіскі на вёсцы зроблена вельмі мала. Шэфскія арганізацыі, Калгасцэнтр, райкалгассаюзы, добраахвотныя арганізацыі яшчэ не правялі патрэбнай работы. Абавязак прадпрыемства — прыйсьці на дапамогу рэалізацыі пазыкі сярод працоўнага сялянства, паслаць туды лепшыя брыгады. Посьпехі сацыялістычнай рэканструкцыі вёскі, разгортваньне калгаснага гандлю, скарачэньне дзяржаўных цэнтралізаваных плянаў загатовак жывёлы і збожжа на калгасах і аднаасобных бядняцка-серадняцкіх гаспадарках ствараюць усе ўмовы для пераможнага ажыцьцяўленьня задач рэалізацыі пазыкі на вёсцы.

Трэба ўзяць прыклад з «Бальшавіка», які паслаў ужо рад брыгад у падшэфныя сельсаветы.

Неабходна ўдарыць па апартуністычнай тэорыі «чарговасьці кампаній»: «раней горад, потым вёска», рашуча змагацца з кулацкай агітацыяй супроць пазыкі.

Нарэшце, неабходна самую сур'ёзную ўвагу аддаць наладжаньню хуткага і правільнага ўліку падпіскі. Гэта — «ахілесава пята» кампаніі рэалізацыі. Дрэнная пастаноўка ўліку не дае магчымасьці своечасова рэагаваць на ход падпіскі, выяўляць адсталыя зьвеньні, на-хаду выпраўляць памылкі.

Абавязак фінансава-крэдытных органаў, партыйных, прафэсыянальных і камсамольскіх арганізацый зрабіць усё магчымае, каб паставіць улік на належную вышыню.

Мільёны галасавалі за выпуск новай пазыкі. Мільёны па-ўдарнаму рэалізуюць яе. Рабочыя паказваюць, што рэалізацыя пазыкі — гэта справа іх клясавага гонару.

Узначаліць гэты вялізарны ўздым, накіраваць яго ў рэчышча поўнага выкананьня фінансавых плянаў, шырока скарыстаць сацыялістычныя мэтады працы — баявая задача ўсёй нашай пралетарскай грамадзкасьці, усіх цэнтральных і раённых арганізацый.

«Поўнае выкананьне пляну рэалізацыі пазыкі, вызначанай па БССР у суме 67,5 млн. руб., ...патрабуе ад усіх партарганізацый выразнага і апэрацыйнага кіраўніцтва, шырокага разгортваньня масава-палітычнай работы, узмацненьня арганізуючай ролі камсамольскіх, прафсаюзных, савецкіх і грамадзкіх арганізацый...» (з пастановы ЦК КП(б)Б).

УЗЬНЯЦЬ КРЫВУЮ СЯЎБЫ ІЛЬНУ і БУЛЬБЫ

ПОБАЧ З ЗАВЯРШЭНЬНЕМ ПАСЕЎНАЙ ШЫРОКІМ ФРОНТАМ РАЗГАРНУЦЬ ПОЛІВА І ДОГЛЯД ЗА ПАСЕВАМІ

МТС выканалі пасеўны плян на 93,7 проц.

Няма сумненьня, што, заняўшы першае месца ў пасеўнай, МТС першымі закончаць пасеўную кампанію. Аб гэтым гавораць даныя апошняй пяцідзёнкі, якая дала прырост на 10,6 проц.

На 15 чэрвеня плян Трактарацэнтру СССР выканан на **93,7 проц.,** у тым ліку па ільне—на **100,1 проц.** і бульбе—на **107,4 проц.** Беларускі плян выканан таксама на **93,7 проц.,** але са значным **недавыкананьнем** па **ільне**—засеяна **85,4 проц.** і **бульбе**—засеяна **81,3 проц.**

Трэба адзначыць, што за апошнюю пяцідзёнку значна павялічылася колькасьць МТС, якія выканалі пасеўныя пляны (з 5 да 14 МТС).

Аднак па радзе перадавых МТС, якія даюць дадатныя паказальнікі ў частцы выкананьня агульнага пляну, ёсьць адзін з істотных недахопаў. Побач з перавыкананьнем пляну па збожжавых, мы маем недапушчальную зацяжку і недавыкананьне пляну сяўбы вядучых культур у адпаведнасьці са спэцыялізацыяй МТС.

Даволі сказаць, што **МТС ільна-малочнай** зоны пры агульным выкананьні пляну на 96,4 проц., **плян па ільне выканалі толькі на 90,6 проц.,** а **Чашніцкая** і таго менш,—толькі на 70,9 проц., **Талочынская**—75 проц.

Бульбяна-жывёлагадоўчыя МТС пры агульным выкананьні пляну на 89,7 проц. па зоне, плян сяўбы бульбы выканалі толькі на 76,8 проц. **Слуцкая** МТС, выканаўшы агульны плян на 106,6 проц., плян бульбы выканала на 75,5 проц.

У гэтых адносінах характэрна **Хойніцкая** табачная МТС, якая пры агульным выкананьні пляну на 107 проц., пасеўны плян табаку выканала на 56,7 проц.

У даным выпадку мы маем нездаровую тэндэнцыю пашыраць пасевы збожжавых культур за кошт скарачэньня тэхнічных і працаёмкіх культур. **Работнікі некаторых МТС забываюць, што барацьба за сустрэчныя пляны і перавыкананьне іх не дае права нікому парушаць спэцыялізацыю сельскай гаспадаркі.**

Няма ніякіх аб'ектыўных прычын, якія-б перашкаджалі выкананьню плянаў па тэхнічных і працаёмкіх культурах. Няма сумненьня, што рад МТС праяўляюць яўную недаацэнку спэцыялізацыі і інтэнсіфікацыі сельскай гаспадаркі.

Гэтай тэндэнцыі павінен быць даны рашучы адпор. Скарачэньне пасеваў ільну, бульбы, табаку і іншых працаёмкіх тэхнічных культур павінна разглядацца, як простая дапамога кулаку, накіраваная на падрыў арганізацыйна-гаспадарчага ўмацаваньня калгасаў, на зрыў праблемы тэхкультур і жывёлагадоўлі і забесьпячэньня лёгкай прамысловасьці сырцом.

Задача ўсіх раённых арганізацый, МТС і ўсёй калгаснай грамадзкасьці—напружыць сілы, у бліжэйшыя дні поўнасьцю скончыць пасеўную кампанію. Выканаць пляны па тэхнічных і працаёмкіх культурах, засеяць сіласныя культуры, пераключыцца на поліва, догляд за пасевамі і падрыхтоўку да ўборачнай кампаніі.

Пляны тэхнічных культур рэальны і МТС павінны змагацца за іх выкананьне і атрыманьне максымальнага ўраджаю.

Зводка Трактарацэнтру

аб ходзе сяўбы па МТС БССР на 15 чэрвеня 1932 г.

№ № п. п.	Назва МТС	Засеяна ўсяго ў проц. да пляну	Ільну	Бульбы
	Ільна-малочныя МТС:			
1.	Боркавіцкая	112,4	107,2	98,0
2.	Мсьціслаўская	106,9	108,5	151,0
3.	Чашніцкая	105,9	70,9	81,1
4.	Лёзьнянская	105,4	141,7	85,4
5.	Ветрынская	102,1	102,9	112,0
6.	Талачынская	102,0	75,0	80,3
7.	Дрысенская	100,4	102,1	126,8
9.	Дубровенская	99,6	100,0	109,7
9.	Сеньненская	97,6	92,5	71,6
10.	Сураская	96,3	91,9	78,6
11.	Шклоўская	93,9	98,2	79,0
12.	Гарацкая	93,8	91,3	99,3
13.	Лепельская	90,2	90,0	115,0
14.	Расонская	90,0	64,8	71,1
15.	Чавуская	87,0	88,3	89,0
16.	Полацкая	85,4	94,0	95,6
17.	Асьвейская	85,3	74,4	58,6
18.	Бялыніцкая	85,0	79,4	88,3
19.	Сіроцінская	76,8	80,6	75,7
20.	Вушацкая	74,6	72,4	48,4
21.	Гарадоцкая	62,4	65,3	53,4
22.	Бешанковіцкая	61,4	41,9	43,3
	Усяго:	**96,4**	**90,6**	**91,1**
	Бульбяна-жывёлагадоўчыя МТС:			
1.	Танежыцкая	119,1	95,2	101,7
2.	Слуцкая	106,6	70,1	75,7
3.	Вузьдзенская	100,6	88,3	104,2
4.	Цэрахаўская	97,6	89,9	42,9
5.	Касьцюковіцкая	97,0	57,4	117,0
6.	Капыльская	96,8	69,1	64,0
7.	Цялуская	95,9	71,6	61,5
8.	Клімавіцкая	93,9	45,5	115,2
9.	Пухавіцкая	93,4	63,2	84,5
10.	Койданаўская	92,1	71,6	84,2
11.	Плешчаніцкая	87,5	72,7	95,2
12.	Заслаўская	83,8	40,5	76,1
13.	Жлобінская	83,1	96,7	95,7
14.	Лагойская	82,1	36,5	54,4
15.	Буда-Капалёўск.	75,1	78,0	62,0
16.	Смалявіцкая	72,1	22,0	51,6
17.	Бягомльская	70,4	43,4	58,6
18.	Рагачоўская	63,3	53,3	55,4
19.	Ст.-Дароская	60,0	44,5	52,4
20.	Бальшавіцкая	57,3	—	48,7
21.	Путчынская	51,3	45,1	50,3
	Усяго:	**89,7**	**61,9**	**76,8**
	Жывёла-канапляводчыя МТС:			
1.	Тураўская	110,7	118,8	68,0
2.	Жыткавіцкая	100,0	112,4	106,8
3.	Старобінская	96,3	100,0	102,0
4.	Лельчыцкая	77,8	108,0	24,3
5.	Даманавіцкая	64,3	63,7	69,5
	Усяго:	**93,2**	**100,5**	**83,1**
	Садова-гароднія МТС:			
1.	Менская	127,3	—	142,6
2.	Аршанская	92,8	124,3	76,5
3.	Магілеўская	89,4	90,2	85,2
4.	Віцебская	82,2	147,0	71,7
5.	Рэчыцкая	80,5	99,6	69,5
6.	Гомельская	75,2	118,1	55,6
7.	Барысаўская	61,0	56,1	42,7
	Усяго:	**88,8**	**91,8**	**78,1**
	Табачная МТС:			
1.	Хойніцкая *)	107,7	115,8	104,0
	Усяго па МТС БССР	**93,7**	**85,4**	**81,3**

УВАГА: Па Старадароскай, Бялыніцкай, Даманавіцкай і Лельчыцкай МТС весткі даны на 10 чэрвеня. **Хойніцкая МТС** плян сяўбы тутуню выканала на 56,7 проц.

ЧЫРВОНАЯ ДОШКА

...раз праце... ...ічнай рэалізацыі **шасьці ўмоў** тав. Сталіна МТС, якія на аснове практы... ...выканалі і перавыканалі пасеўныя пляны:

1. **Менская** — 127,3; 2. **Боркавіцкая**—112,4 проц.; 3. **Танежыцкая**—119,1 проц.; 4. **Тураўская**—110,7 проц.; 5. **Хойніцкая**—107,7 проц.; 6. **Мсьціслаўская**—106,9 проц.; 7. **Слуцкая**—106,6 проц.; 8. **Чашніцкая**—105,9 проц.; 9. **Лёзьнянская**—105,4 проц.; 10. **Ветрынская**—102,1 проц.; 11. **Талачынская**—102,0 проц.; 12. **Вузьдзенская**—100,6 проц.; 13. **Дрысенская**—100,4 проц.; 14. **Жыткавіцкая**—100 проц.

ЧОРНАЯ ДОШКА

За ганебнае адставаньне, за зрыў своечасовага выкананьня плянаў веснавой сяўбы, за слабую рэалізацыю ў практычнай рабоце шасьці ўмоў тав. Сталіна пакідаем на чорнай дошцы:

Ільна-малочная МТС (сярэдні процант выкананьня — 96,4)

1. **Бешанковіцкая** — 61,4 проц. выкананьня пляну (дырэктар тав. **Сімакоў**). 2. **Гарадоцкая** — 62,4 проц. (дырэктар т. **Нікіфараў**). 3. **Вушацкая** — 74,6 проц. (дырэктар т. **Сіваграк**). 4. **Сіроцінская**—76,8 проц. (дырэктар тав. **Малашонак**).

Бульбяна-жывёлагадоўчыя МТС (сярэдні процант — 89,7):

1. **Путчынская** — 51,3 проц. (дырэктар т. **Пятровіч**). 2. **Стара-Дароская** — 60 проц. (дырэктар т. **Рамановіч**). 3. **Бягомльская**—70,4 проц. (дырэктар т. **Койда**). 4. **Смалявіцкая** — 72,1 проц. (дырэктар т. **Конанаў**).

Садова-гароднія МТС (сярэдні процант — 88,8)

1. **Барысаўская** — 61 проц. (дырэктар ... **Здановіч**). 2. **Гомельская** — 75,2 проц. (дырэктар т. **Віжоль**). 3. **Віцебская** — 82 проц. (дырэктар тав. **Галавёнак**).

Дадаткова **заносім на чорную дошку: Бальшавіцкую** МТС — 57,3 проц. выкананьня пляну (дырэктар т. **Сугака**), **Рагачоўскую**—63,3 проц. (дырэктар т. **Драцаў**), **Рэчыцкую**—80,5 проц. (дырэктар т. **Ражкоў**).

ЗЬНІМАЮЦЦА З ЧОРНАЙ ДОШКІ

За ўзмацненьне тэмпаў сяўбы зьнімаюцца з чорнай дошкі 3 ільна-малочных МТС:

1. **Сураская** (96,3 проц. выкананьня пляну), якая за апошнюю пяцідзёнку дала прырост на 32,6 проц.; 2. **Расонская** (90 проц.), прырост на 25 проц.; 3. **Асьвейская** (85,3 проц.), прырост на 23,6 проц. Сярэдні-ж прырост засеянай плошчы па калгасах ільна-малочных МТС складае ўсяго толькі 21,3 проц.

Не аслабляючы тэмпаў МТС, якія зьняты з чорнай дошкі, асабліва **Асьвейская** павінны ўжыць усе захады, каб да 20 чэрвеня поўнасьцю скончыць пасеўны плян.

10-ы дзень рэалізацыі пазыкі „Чацьверты завяршальны“

РАЗГОРТВАНЬНЕ МАСАВА-ПАЛІТЫЧНАЙ РАБОТЫ—АСНОЎНАЯ ЎМОВА ПЕРАМОГІ НА ФРОНЦЕ РЭАЛІЗАЦЫІ

Да гадавіны прамовы тав. Сталіна рапартаваць аб поўным выкананьні заданьня па гарадох

Сацспаборніцтва гарадоў на лепшую падпіску

(ПАВОДЛЕ ДАНЫХ НА 18/VI—у тыс. руб.)

ГАРАДЫ	Кантрольнае заданьне	Сума падпіскі	Проц. выкананьня
1. Койданава	0.210	0.213	101,0
2. Гомель	6.025	4.203	69,8
3. Менск	10.600	5.958	59,0
4. Барысаў	1.630	0.912	55,9
5. Ворша	1.540	0.717	46,5
6. Бабруйск	2.906	1.321	45,4
7. Мазыр	0.820	0.370	45,1
8. Рэчыца	1.073	0.474	44,1
9. Віцебск	5.550	2.129	38,4
10. Магілеў	3.045	1.004	32,9

Койданава перавыканала кантрольнае заданьне

Рапарт ЦК КП(б)Б, СНК БССР, ЦСПСБ, НКФ

У АДКАЗ НА ПАГРОЗЫ ІМПЭРЫЯЛІСТАЎ САРВАЦЬ НАША САЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ БУДАЎНІЦТВА, ПРЫ ВЯЛІЗАРНЫМ УЗДЫМЕ ЭНТУЗІЯЗМУ РАБОЧЫХ І ЎСІХ ПРАЦОЎНЫХ, КОЙДАНАЎСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ ПОЛЬСКІ РАЁН ПЕРАВЫКАНАЎ КАНТРОЛЬНУЮ ЛІЧБУ РЭАЛІЗАЦЫІ ПАЗЫКІ «4-ГА, ЗАВЯРШАЛЬНАГА» СЯРОД РАБОЧЫХ І СЛУЖАЧЫХ ГОРАДУ. КАНТРОЛЬНАЯ ЛІЧБА 170 ТЫС. РУБЛЁЎ—РЭАЛІЗАВАНА 177,405 РУБ. АПРАЧА ТАГО РЭАЛІЗАВАНА 35.245 РУБ. СЯРОД ІНШАГА НАСЕЛЬНІЦТВА. ПАДПІСКА ПРАЦЯГВАЕЦЦА. РАЗГОРТВАЕЦЦА РАБОТА СЯРОД КАЛГАСЬНІКАЎ І АДНААСОБНІКАЎ РАЁНУ. ЗАПЭЎНЯЕМ ПАРТЫЮ І ЎРАД, ШТО ДАЛЕЙШАЙ МАСАВА-РАСТЛУМАЧАЛЬНАЙ РАБОТАЙ ЗАБЯСЬПЕЧЫМ ПОЎНАЕ ВЫКАНАНЬНЕ ПЛЯНУ РЭАЛІЗАЦЫІ ПАЗЫКІ НА ВЁСЦЫ.

РАЙКОМ—**ПУШЧЫН.**
РВК—**ВАНСОЎСКІ.**
РАЙПРАФСАВЕТ—**КОЛІК.**
РАЙФА—**МАРКЕВІЧ.**

Койданава, райкому, РВК, райпрафсавету, гарсавету

Шчыра вітаю працоўных гораду Койданава, якія першымі ў БССР перавыканалі заданьне па рэалізацыі пазыкі ў горадзе. Жадаю Койданаўскім арганізацыям такіх-жа посьпехаў у рэалізацыі пазыкі на вёсцы, сярод калгасьнікаў і працоўных сялян аднаасобнікаў.

Наркамфін БССР—ХАЦКЕВІЧ.

Разгортваецца падпіска на калгасах

Мэтадамі сацыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва праведзена падпіска на новую пазыку па **калгасе імя Фалько,** Грычанскага сельсавету, Менскага раёну. На вучастках, у часе абеду на палёх, а таксама ўвечары праводзіліся сходы, на якіх растлумачваліся задачы выпуску пазыкі. Да 15-га чэрвеня члены калгасу імя Фалько падпісаліся на 4.130 руб. і выклікалі на сацспаборніцтва калгас імя Кастрычніцкай рэвалюцыі.

***

На вучастку **«Віцькаўшчына»** калгасу імя Кастрычніцкай рэвалюцыі, Грычанскага сельсавету, падпісалася 29 калгасьнікаў на суму 1.120 руб. Лепшую падпіску далі: т. т. Алесь **Жураўскі**—100 руб., **Гарлінскі**—100 руб., **Стась Улашчык**—100 руб., Янка Дубавік, Г. Мэзэн, С. Журнэй, У. Лагацкі, Н. Лічко—па 50 руб.

Што трэба ведаць аб новай пазыцы

◆ По прыкладу пазыкі «Трэцяга рашаючага году пяцігодкі» пазыка «Чацьвертага завяршальнага» складаецца з двух выпускаў: — бяспройгрышна-беспрацэнтнага і процантнага бяз выйгрышаў.

Па першым выпуску — беспрацэнтным, кожная аблігацыя абавязкова выйгрывае на працягу тэрміну звароту пазыкі, г. зн. на працягу 10 год.

◆ У адрозьненьне ад папярэдняй пазыкі, выйгрышы па пазыцы «Чацьвертага завяршаючага» ўстаноўлены больш буйныя: ад 100 руб. да 3.000 руб. на сторублёвую аблігацыю (па пазыцы «Трэцяга рашаючага» — ад 40 да 1.000 руб.).

◆ Тыражы выйгрышаў адбываюцца рэгулярна чатыры разы ў год, усяго ў 10 год — 40 тыражоў.

◆ У адрозьненьне ад пазыкі «Трэцяга, рашаючага» атрыманьне выйгрышаў і кошту самой аблігацыі, на якую прыпаў выйгрыш, не супадаюць. Выйгрыш выдаецца неадкладна, а намінальны кошт выйграўшай аблігацыі выплачваецца праз тры гады. Зроблена гэта ў мэтах забесьпячэньня доўгатэрміновага крэдыту, які выкарыстоўваецца на пасьпяховае завяршэньне пяцігодкі за чатыры гады. Разам з тым падаўжэньне тэрміну дало магчымасьць павысіць разьмер выйгрышаў да паказаных вышэй сум.

◆ Па аблігацыях процантнага выпуску налічваецца 10 проц. у год з рэгулярнай выплатай па купонах штогодна 1 сьнежня, пачынаючы з 1 сьнежня 1933 году. Такім чынам, уласьнік, скажам, цэлай сторублёвай аблігацыі процантнага выпуску атрымлівае штогодна 10 руб. даходу.

◆ На выйгрышы і даходы (проценты) па пазыцы ніякія падаткі і зборы не налічваюцца.

◆ Правам удзелу ў калектыўнай падпісцы на пазыку карыстаюцца рабочыя і служачыя; калгасьнікі, асабісты склад часьцей, устаноў і органаў РСЧА, АДПУ, канвойных войск і міліцыі; саматужнікі, арганізаваныя ў арцелі і прамысловыя каапэратывы, вучні, пэнсіянэры, арганізаваныя ў аб'яднаньні, асобы свабодных прафэсій, неарганізаванае гарадзкое насельніцтва, якое карыстаецца выбарчым правам, аб'яднанае ў жыльлёвыя таварыствы, жакты і домакіраўніцтвы.

Калектыўная падпіска праводзіцца праз камісіі садзейнасьці дзяржкрэдыту і ашчадсправе, якія знаходзяцца пры ўсіх прадпрыемствах, саўгасах, калгасах і г. д.

Па калектыўнай падпісцы прадастаўляецца расстэрміноўка плацяжоў па пазыцы з тым, каб канчатковая аплата аблігацый была праведзена не пазьней 1-га мая 1933 году.

Продаж аблігацый аднаасобнікам праводзіцца за наяўны разьлік.

Сацспаборніцтва прадпрыемстваў Менску

(Паводле вестак на 18 чэрвеня)

Назва прадпрыемстваў	Процант ахопу агульнай колькасьці рабочых	Процант ахопу агульнага фонду месячнай зарплаты
1. Завод «Бальшавік»	99,6	100,9
2. Абутковая фабрыка	96,5	100,1
3. Фабрыка «Кастрычнік»	94,2	98,9
4. Друкарня «Сталіна»	98,5	102
5. «Камунар»	79,5	82,07
6. З-д імя Варашылава	76,3	81,4
7. Рымарная ф-ка «Усход»	79,3	78,1
8. З-д імя Молатава	67,0	66,7
9. Ф-ка імя Крупскай	54,2	60,3
10. «Камунарка»	55,9	59,3

Работніца гуты імя Домбаля тав. **БУШЛО** падпісалася на пазыку на 175 проц. месячнага заробку.

Тэлеграма асьветнікаў Мазыршчыны

МАЗЫР. 500 асьветнікаў Мазырскага раёну, якія сабраліся на канфэрэнцыю работнікаў асьветы, пастанавілі горача вітаць выпуск пазыкі «4-га завяршальнага году» і падпісаліся на месячны заробак. У тэлеграме на імя ЦК КП(б)Б, ЦВК БССР і НКФ асьветнікі запэўнілі партыю і ўрад, што яны будуць змагацца за датэрміновае перавыкананьне кантрольнай лічбы рэалізацыі пазыкі па раёне, за максымальную мабілізацыю сродкаў на карысьць сацыялістычнага будаўніцтва.

...маў, Ка...
...га мясцко-...

Пакажам узорныя тэмпы падпіскі

З адозвы членаў калгасу „Рой“, Барысаўскага раёну, да ўсіх калгасьнікаў і аднаасобнікаў БССР

Выпуск пазыкі імя 4-га, завяршальнага зьяўляецца яскравым адлюстраваньнем ленінскай палітыкі нашай партыі, накіраванай на індустрыялізацыю нашай краіны і сацыялістычную рэканструкцыю сельскай гаспадаркі.

Наш калгас **«Рой»** Метчанскага сельсавету, Барысаўскага раёну, зьяўляецца адным з тых многіх калгасаў, якія на аснове добрай падрыхтоўкі цалкам закончылі веснавую сяўбу, засеяўшы ўвесь вызначаны яравы клін. Зараз наш калгас пераключыўся на падрыхтоўку да ўборкі сена і ўраджаю. Нашы паляводчыя брыгады ў часе веснавой сяўбы паказалі сапраўдныя ўзоры барацьбы за своечасовае сканчэньне сяўбы.

Мы, члены калгасу «Рой», у мінулым годзе падпісаліся на 100 проц. на пазыку «3-ці рашаючы», якая намі цалкам выплачана.

Наш калгас у гэтым годзе ўзяў на сябе абавязак таксама як у мінулым, паказаць узоры падпіскі. На першым-жа сходзе лепшыя калгасьнікі падпісаліся на 350 руб. Калгасьнік Хвашчэўскі падпісаўся на 75 руб., Ліхачэўскі — на 50 р.

Мы зварачаемся да ўсіх калгасьнікаў, беднякоў, серадняков — аднаасобнікаў БССР з заклікам пасьледваць нашаму прыкладу. Кожны калгасьнік і аднаасобнік павінен мець аблігацыю новай пазыкі, якая зьяўляецца магутным укладам у пабудову сацыялізму.

Ад імя калгасу «Рой»:

Сакратар парт'ячэйкі — **Ліхачэўскі**
Старшыня калгасу — **Жызьнеўскі**
Брыгадзір брыгады № 1 — **Сьцепановіч**
Брыгадзір брыгады № 2 — **А. Грук**
Ад брыгады № 3 — **В. Касьцюкевіч**
Ад брыгады № 4 — **Паўлавец**
Калгасьнікі — **Мадалыга, Грук, Амбросаў.**

Аб пабудове машына-трактарнай станцыі ў Чырвонапольскім раёне

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

Бяручы пад увагу пасьпяховы ход рэалізацыі акцый Трактарацэнтру ў Чырвонапольскім раёне (на 15 мая рэалізавана на 48.240 руб., г. зн. 80,4 проц. гадавога пляну і 120,6 проц. пляну першага паўгодзьдзя), Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Арганізаваць у Чырвонапольскім раёне машына-трактарную станцыю.
2. Абавязаць НК Земляробства і Беларускае аддзяленьне Трактарацэнтру неадкладна распачаць пабудову гэтай станцыі і камплектаваньне яе кадрамі, трактарамі і машынамі.

Нам. старшыні Савету Народных Камісараў БССР — **А. Калнін.**

Кіраўнік спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнага Савету БССР — **С. Кандыбовіч.**

16 чэрвеня 1932 г.

ТРАКТАРЫ АБЯЗЬЛІЧАНЫ

БАРЫСАЎ. (Наш кар.).

Чацьвертую пяцідзёнку **Барысаўская МТС** ня выходзіць з чорнай дошкі. На 15 чэрвеня пасеўны плян выканан толькі на **61 проц.** Па аднагадовых травах — на **22,4 проц.,** карняплодах і сіласных культурах — **27,2 проц.,** ільну і каноплях — **34,2 проц.**

Дырэкцыя Барысаўскай МТС да гэтага часу не паклала ў аснову сваёй работы практычнае ажыцьцяўленьне **шасьці ўмоў тав. Сталіна.** Ня вылучаны загадчыкі вучасткаў. Трактары абязьлічаны. Не арганізавана своечасова дастаўка гаручага і вады. Сацспаборніцтва і ўдарніцтва не арганізаваны.

У **Лошнінскім** сельсавеце з 4-х калгасаў, якія абслугоўваюцца МТС, ні адзін яшчэ ня скончыў сяўбы. Сяўбы сіласных культур, ільну і канапель зусім не пачыналі. Такое-ж становішча па калгасах **Навасельскага** і **В.-Негнаўскага** сельсаветаў.

Барысаўская МТС у асноўным абслугоўвае садова - гародныя калгасы. Аднак, замест вызначаных плянам **215** га прамгародаў, па 15 чэрвеня засеяна толькі **98 га,** бульбы — 32 проц. Гэта ў той час, калі агульны раённы плян па бульбе выканан на 72,9 проц.

Зусім дрэнна спалучаецца конская цягавая сіла з цягай трактарнай. У калгасах **«Усход», «Новы шлях», «Хваля рэвалюцыі»** коні абязьлічаны, дрэнна даглядаюцца, часта выводзяцца са строю.

Раённы камітэт камсамолу ў часе дэкадніка штурму і дапамогі МТС нічога не зрабіў. На МТС нават не арганізавана камсамольская ячэйка.

Выпрацоўваюць... толькі палову нормы

СМАЛЯВІЧЫ. Смалявіцкая МТС за ганебнае адставаньне ў сяўбе занесена на чорную дошку. Гэта абавязвала кіраўніцтва МТС узварушыцца, удзесяцярыць тэмпы работы, мабілізаваць усе сілы на ліквідацыю прарыву. Аднак, нічога падобнага ня зроблена. На 15 чэрвеня плян сяўбы па калгасах МТС выканан усяго на 72,1 проц.

МТС да гэтага часу яшчэ ня ўключылася ва ўсебеларускі конкурс на лепшага трактарыста, а таксама ў **конкурс на лепшае** і хутчэйшае правядзеньне веснавой сяўбы. Дырэктар МТС тав. Конанаў заяўляе, што ўключэньню МТС у конкурс перашкаджае адсутнасьць гаручага і змазачных матар'ялаў.

У калгасе «Перамога» працуюць 4 трактары, якія з-за зношанасьці некаторых частак—поршняў, поршневых кольцаў і інш. выпрацоўваюць толькі палову нормы, а гаручага перавыдаткоўваюць у два разы больш.

8 трактараў 3-га вытворчага вучастку (Амельянаўскі сельсавет) прастаялі два дні з-за несвоечасовай дастаўкі змазачнага матар'ялу.

На канфэрэнцыі парторгаў

УЗОРНЫМІ ПАКАЗАЛЬНІКАМІ РАБОТЫ І ЛІЧБАМІ ПЕРАМОГ РАПАРТУЮЦЬ ЛЕПШЫЯ ГРУППАРТОРГІ

Глыбока вывучаць, максымальна распаўсюджваць і скарыстоўваць вопыт перадавікоў

БОЛЬШ УВАГІ ЎМАЦАВАНЬНЮ НІЗАВОГА І СЯРЭДНЯГА ЗЬВЯНА

З прамовы тав. Лісковіча

[illegible]

[illegible] ...партыйныя дні. На жаль, на гэты вучастак работы як партыйныя калектывы і цэхавыя ячэйкі, так і партыйныя групы зварачаюць вельмі мала ўвагі.

На брыгаду, а значыць і на партыйную групу ўскладаецца асноўны ця[illegible]

[illegible] ...боту, аўладаць новымі формамі і мэтадамі работы кіраўніцтва, а справа кіраўнікоў цэхавай ячэйкі і калектыву — шляхам арганізацыі грамадзкага буксіру, сацыялістычнай узаемадапамогі, разгортваньня міжбрыгаднага [illegible]

[illegible] ...най групы вылучаюцца парторгі на асобных вучастках вытворчасьці. Такім чынам на гэтых прадпрыемствах атрымліваецца чатырохступенёвая сыстэма, што зьяўляецца простым парушэньнем пастановы ЦК УсеКП(б) аб перабудове партыйна-масавай работы ў цэху і брыгадзе.

У радзе прадпрыемстваў Менску і Віцебску партыйныя групы арганізоўваюцца нават у тых брыгадах, дзе ёсьць толькі кандыдаты партыі. Перш чым стварыць партыйную групу ў такіх брыгадах, трэба, каб парткалектыў прымацаваў да гэтых кандыдатаў члена партыі, які-б праводзіў сярод іх партыйна-выхаваўчую работу, забясьпечыў-бы іх авангардную ролю на вытворчасьці.

Добрая пастаноўка работы ў партыйных групах ня можа быць ажыцьцёўлена без належнай увагі ўзмацненьню сярэдняга зьвяна на прадпрыемстве. У нас ёсьць такія прадпрыемствы, дзе арганізавана звыш 30 зьменных ячэек, якія налічваюць у сабе ад 3 да 6 членаў партыі. Бязумоўна такая ячэйка ня можа справіцца з пастаўленай перад ёй задачай. Выканаць пастановы ЦК аб тым, што цэхавая ячэйка павінна налічваць у сабе ня менш 20-30 чалавек, узмацніць гэтыя ячэйкі падрыхтаванымі партыйнымі работнікамі — такава задача кожнага партыйнага калектыву.

Выкананьне партабавязкаў сыстэматычна правяраецца

З прамовы парторга ф-кі „Кастрычнік" т. Бацьвіньніка

У брыгадзе 3-га агрэгату першай зьмены налічваюцца 40 рабочых, з якіх 11 камуністаў. Партгрупа ў брыгадзе арганізавана толькі ў лютым 1932 году. Правільная расстаноўка партыйных сіл і разьмеркаваньне абавязкаў — была першай работай партыйных груп. У партыйнай групе была вылучана спэцыяльная тройка, якая займалася праверкай выкананьня кожным камуністам даручэньняў групы.

Найбольшыя вынікі работы ў нашай групе мелі месца тады, калі мы даведаліся аб тым, што партыйная арганізацыя Беларусі рыхтуецца да Ўсебеларускай канфэрэнцыі групоргаў. У сувязі з гэтым мы вызначылі канкрэтны плян падрыхтоўкі да канфэрэнцыі, пад знакам узмацненьня масавай выхаваўчай работы ў брыгадзе, пад знакам рэалізацыі ўказаньняў тав. **Сталіна.** Разам з гэтым мы выклікалі на спаборніцтва астатнія брыгады цэху.

Зараз мы сыстэматычна выконваем і перавыконваем свой прамфінплян, пры чым члены і кандыдаты партыі сапраўды адыгрываюць авангардную ролю на вытворчасьці.

КОЖНЫ КАМУНІСТ МАЕ ПЭЎНЫ АБАВЯЗАК

З прамовы парторга шаўковай ф-кі тав. Багданава

У брыгадзе вадаправодчыкаў нашага прадпрыемства партыйная група арганізавалася ў красавіку бягучага году. Уся партыйная і масавая работа нашай групы была падпарадкавана задачы мабілізацыі брыгады на выкананьне сваіх вытворчых паказальнікаў, на сацыялістычнае перавыхаваньне кожнага рабочага брыгады. Кожны член і кандыдат партыі, групы атрымлівае канкрэтнае заданьне, якое ён павінен выканаць за пэўны час.

Разам з беспартыйнымі рабочымі брыгады партыйная група арганізавала прапрацоўку пастаноў XVII партканфэрэнцыі, XIV зьезду КП(б)Б і апошніх пастаноў ЦК УсеКП(б). Апрача таго ў брыгадзе часта праводзяцца гутаркі аб такіх пытаньнях, як калгасны гандаль, гаспадарчы разрахунак і г. д.

Значную ўвагу партыйная група аддае пытаньню вывучэньня запатрабаваньняў кожнага рабочага брыгады, арганізоўвае сходы, на якіх даюцца адказы на тыя пытаньні, якія хвалююць таго, ці іншага рабочага.

Як толькі быў абвешчан сталінскі паход, наша група ўключылася ў яго правядзеньне. Перш за ўсё мы дэтальна вывучылі і ўскрылі тыя прычыны, якія перашкаджалі добрай арганізацыі грамадзкага харчаваньня. Выявілася, што з прычыны безгаспадарчасьці з боку загадчыка сталовай, у ёй мела месца разбазарваньне прадуктаў, дрэннае іх захоўваньне і г. д. Зараз грамадзкае харчаваньне на заводзе значна палепшылася. Ня менш увагі мы аддалі добра-арганізаванай рабоце кааперацыі.

Трэба адзначыць, што ў рабоце нашай групы ёсьць і вузкія месцы, як напрыклад, абаронная работа. Яшчэ ня ўсе камуністы ахоплены школамі партыйнай сеткі.

Праўда, за апошнія 3-4 месяцы, у нас прамфінплян перавыконваецца на 10-15 проц., аднак, гэтыя посьпехі былі-б значна большыя, калі-б мы ліквідавалі наяўныя недахопы ў сваёй рабоце, калі-б наша партыйная група больш увагі аддала дыфэрэнцыяванай масава-выхаваўчай рабоце.

Разгортваньне дыфэрэнцыяванай партыйна-масавай работы забясьпечыла выкананьне прамфінпляну

З прамовы парторга Гомсельмашу тав. Бярковіча

У нашай брыгадзе партыйная група была арганізавана ў сьнежні 1931 году. З першых дзён свайго існаваньня яна ўзялася за расстаноўку сваіх сіл, за разьмеркаваньне партыйных нагрузак. Група ў аснову сваёй работы паклала вывучэньне кожнага камуніста і беспартыйнага рабочага брыгады. На аснове гэтага партгрупа ведала ў каго з рабочых якія запатрабаваньні, што яго хвалюе або перашкаджае ў яго рабоце.

Такі падыход да справы даў нам магчымасьць разгарнуць дыфэрэнцыяваную масава-выхаваўчую работу ў брыгадзе, мабілізаваць удзельнікаў брыгады на пасьпяховае выкананьне і перавыкананьне прамфінпляну.

Спачатку ў брыгадзе мелі месца прагулы, нядбайныя адносіны да якасьці выпусканай прадукцыі. Кожны раз, пасьля зьяўленьня падобнага выпадку ў жыцьці брыгады, партыйная група на яго своечасова рэагавала. Напрыклад, калі рабочы на працягу некалькіх дзён ня выходзіў на работу, партыйная група арганізоўвала невялічкую брыгаду з удзелам беспартыйных рабочых і пасылала да прагульшчыка на кватэру. Вынікі работы гэтай буксірнай брыгады абгаварваліся на агульным сходзе, высьвятляліся прычыны і стваралася належная грамадзкая думка. Такімі мэтадамі выхаваўчай работы мы дабіліся таго, што прагулаў у брыгадзе няма.

Кожны камуніст і беспартыйны нашай брыгады ўцягнут у грамадзкае жыцьцё, шляхам выкананьня тэй ці іншай нагрузкі. Ня дрэнна ў нас пастаўлена марксыцка-ленінская вучоба, якою ахоплены ня толькі камуністы, але і ўсе беспартыйныя рабочыя. Партыйная вучоба ня спыняецца на працягу круглага году.

Вось чаму, калі да арганізацыі групы, брыгада мела зрывы ў выкананьні прамфінпляну, дык ужо, пачынаючы з студзеня, прамфінплян перавыконваўся на 10-20 проц.

Вытворчыя пытаньні на прынцыпова-палітычную вышыню

З прамовы парторга акулярнай ф-кі тав. Бараноўскай

На нашай фабрыцы вядучым вучасткам прадпрыемства зьяўляецца падрыхтоўчы цэх, дзе апрацоўваецца дэфіцытны каляровы мэтал. Адсутнасьць належных мерапрыемстваў па перабудове партыйнай работы па-новаму паслужыла прычынай таго, што ў гэтым цэху мела месца недавыкананьне прамфінпляну, вялікі процант браку, паломка інструмантаў і г. д.

Арганізаваная ў аднэй з брыгад гэтага цэху партыйная група, у першую чаргу на аснове разгортваньня масавай і растлумачальнай работы ўзялася за рэалізацыю ўказаньняў т. **Сталіна.** Па ініцыятыве групы перад адміністрацыяй было пастаўлена пытаньне аб пераводзе брыгады на гаспадарчы разрахунак. Трэба адзначыць, што на працягу 4-х месяцаў кіраўніцтва заводу не згаджалася з прапановай брыгады, спасылаючыся на тое, што на фабрыцы ёсьць 1000 вытворчых працэсаў, і што пры такіх умовах на прадпрыемстве нямажа быць гаспадарча-разрухонковых брыгад. Аднак, супраціўленьне адміністрацыі было пераможана і зараз наша брыгада на гаспадарчым разрахунку.

Брыгада перавыконвае свой прамфінплян, амаль у два разы зьнізіла процант браку, дае значную экапомію матар'ялаў.

Чым займаецца наша партгрупа? Для прыкладу возьмем сакавік. За гэты месяц партгрупа правяла 10 сходаў, на якіх вырашаліся пытаньні: аб адзінаначальлі, аб прафрабоце, праверка ўдарніцтва, аб падпісцы на пазыку і г. д. Значную работу група правяла па распрацоўцы ў брыгадзе пастаноў ЦК УсеКП(б) аб збожжа і жывёлазагатоўках, і законе аб сельска-гаспадарчым падатку. Брыгада ўзялася арганізаваць у падшэфных калгасах за кошт атрыманай прэміі радыёўстаноўку і дзіцячыя ясьлі.

Кожнае вытворчае пытаньне, якое распрацоўваецца на сходзе партыйнай групы, увязваецца з агульна-палітычнымі задачамі з павышэньнем авангарднай ролі камуністаў на вытворчасьці.

Трэба адзначыць, што ў рабоце партгрупы значную дапамогу аказвае бюро партыйнага калектыву і цэхавай ячэйкі, якія сыстэматычна склікаюць нарады кіраўнікоў партыйных груп, арганізоўваюць абмен вопытам, даюць практычныя ўказаньні ў рабоце.

Справа прафэсара Някрасава В. П.

(Пастанова ЦК УсеКП(б) ад 15 чэрвеня 1932 г.)

а) Прызнаць зусім недапушчальным зьмяшчэньне ў газэце «Тэхніка» ад 12-IV-32 г. у сувязі з дыскусіяй на тэхнічных пытаньнях заўвагі ў адносінах т. Някрасава, якая носіць груба зьневажальны характар. Паставіць гэта на від рэдактару газэты т. Багушэўскаму.

б) Паставіць на від тав. Някрасаву, што ён, як інжынэр-камуніст, у сваіх паводзінах у адносінах да беспартыйных спэцыялістаў парушыў дырэктывы партыі, дапусьціўшы грубыя выпады ў адносінах гэтых спэцыялістаў, недапушчальныя ў тэхнічных спрэчках (абвінавачаньне ў шкодніцтве і г. д.).

Агляд друку

Сіла грамадзкай узьдзейнасьці

(„Сацыялістычны шлях"—газэта Крычаўскага РК КП(б)Б)

На 15 мая Крычаўскі раён ішоў па сяўбе **шаснаццатым** па сваёй цэнтральнай зоне. Дзьве другія пяцідневкі яго высунулі на **трынаццатае месца.** 30-га мая раён быў ужо на **восьмым** месцы, а да 5-га і 10-га чэрвеня прышоў **пятым.**

Яшчэ раней, як толькі пачыналася вясна сваімі першымі прыкметамі, Крычаўшчына ішла перадавой у падрыхтоўцы да сяўбы, паказвала сапраўдныя ўзоры работы і найлепшага выкарыстаньня раду масавых форм (бюлетэні, буксіры дапамогі, насенная пазыка і г. д.). Былі ўсе магчымасьці, **каб раён і ў сяўбе ішоў першым.** Але шкоднае **самазаспакаеньне, «галавакружэньне ад посьпехаў»** у раённых арганізацый зьявіліся асноўнай прычынай таго, што Крычаўшчына ў пачатку сяўбы, у першыя яе дні недапушчальна адставала. Потым патрэбны былі вялікія патугі, вялікая работа, каб адначасова **разьвіваць тэмпы і нагарстаць упушчанае.**

Тут, у гэтай справе, паказала найлепшыя ўзоры дзейнай апэрацыйнасьці, сілы бальшавіцкага друку ў арганізацыі і выхаваньні мас раённая газэта **«Сацыялістычны шлях».** Яе вопыт заслугоўвае шырокага выкарыстаньня.

18 мая «Сацыялістычны шлях» паведаміў:

«ЗА НЕВЫКАНАНЬНЕ ДЫРЭКТЫВЫ ПАРТЫІ АБ СКАНЧЭНЬНІ СЯЎБЫ Ў МАКСЫМАЛЬНА СКАРОЧАНЫ ТЭРМІН, РЭДАКЦЫЯ ГАЗЭТЫ «САЦЫЯЛІСТЫЧНЫ ШЛЯХ» УЗНАГАРОДЖВАЕ КАСЬЦЮШКАЎСКІ СЕЛЬСАВЕТ (які ў той час ганебна адставаў, — РЭД.) **ГАНЕБНЫМ РАГОЖНЫМ «ОРДЭНАМ АДСТАЮЧЫХ».**

У гэтай-жа падборцы даецца клішэ таго «ордэна» грамадзкай ганьбы, якім «ўзнагароджан» адстаючы сельсавет — дзіркаваты мяшок на крывым сукаватым кійку.

Была праведзена масавая работа. І ўжо праз некалькі дзён выязная рэдакцыя «Сацыялістычнага шляху» пісала з Касьцюшкавіч у пасеўным бюлетэні:

«ПАСЬЛЯ ТАГО, ЯК НА МАСАВЫМ ПЛЕНУМЕ СЕЛЬСАВЕТУ ШЫРОКА АБГАВОРАН АРТЫКУЛ І ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ ГАЗЭТЫ «С. Ш.» АБ «УЗНАГАРАДЖЭНЬНІ» СЕЛЬСАВЕТУ СЬЦЯГАМ ГАНЕБНА АДСТАЮЧЫХ, АТРЫМАН РАШУЧЫ ПЕРАЛОМ У ТЭМПАХ СЯЎБЫ. ЗА ПЕРШУЮ ПЯЦІДНЕЎКУ ПАСЬЛЯ «ЎЗНАГАРОДЫ» ПАСЕЯНА 435 ГА РОЗНЫХ КУЛЬТУР. СЕЛЬСАВЕТ ВЫШАЎ З АПОШНЯГА НА 7 МЕСЦА...

... УДАРНІКІ КАЛГАСАЎ ІМЯ ЛЕНІНА, «КРАСАТА», «КАМУНАР», «СВАБОДА» І ІНШ. ЗАЯВІЛІ, ШТО ДА 25-ГА МАЯ... ЗЬНІМЕМ З СЯБЕ ПЛЯМУ ГАНЬБЫ, ЗАВАЮЕМ ПЕРАХОДНЫ ГАНАРОВЫ СЬЦЯГ РАЁННЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ»

Касьцюшкаўскі сельсавет за дзьве пяцідневкі адсеяўся на 45,5 проц. Газэта ўлічыла гэтыя першыя посьпехі калгасаў і аднаасобнікаў сельсавету і ўжо 27-га мая пісала:

«...РЭДАКЦЫЯ ГАЗЭТЫ «С. Ш.» ЗЬНІМАЕ З КАСЬЦЮШКАЎСКАГА СЕЛЬСАВЕТУ ПЕРАХОДНЫ СЬЦЯГ «ГАНЕБНА АДСТАЮЧЫХ» І ЎЗНАГАРОДЖВАЕ ІМ БАЕЎСКІ СЕЛЬСАВЕТ, ЯКІ НА 25-ГА МАЯ РЭАЛІЗАВАЎ СВОЙ ПЛЯН ТОЛЬКІ НА 27,5 ПРОЦ.

... ПРОСІМ СЕЛЬСАВЕТ І ЎДАРНІКАЎ КАСЬЦЮШКАЎСКАГА СЕЛЬСАВЕТУ ВЫЛУЧЫЦЬ БРЫГАДУ З ЛЕПШЫХ КАЛГАСЬНІКАЎ ДЛЯ ПЕРАДАЧЫ СЬЦЯГУ БАЕЎЦАМ».

Па прыкладу Касьцюшкаўцаў, Баеўскі сельсавет ва многа раз павялічыў тэмпы сяўбы і за пяцідневку перамог адставаньне. 3-га чэрвеня баеўцы ўручалі «сьцяг ганьбы» Бацьвінаўскаму сельсавету, таму сельсавету, які ў падрыхтоўцы да вясны заняў першае месца.

Такое, зусім нечаканае зьнявалаўленьне раней перадавога сельсавету «Сац. шлях» 2-га чэрвеня характарызаваў наступным чынам:

«ЗАЗНАЙСТВА, ЯКІМ ЗАХВАРЭЛА БАЦЬВІНАЎСКАЕ КІРАЎНІЦТВА ПАСЬЛЯ АТРЫМАНАЙ ПЕРАМОГІ Ў ПАДРЫХТОЎЦЫ ДА СЯЎБЫ, ПРЫВЯЛО ДА ТАГО, ШТО Ў САМЫ АДКАЗНЫ ПЭРЫЯД МАСАВАГА ВЫХАДУ Ў ПОЛЕ, ЯНЫ СПАДЗЯВАЛІСЯ НА САМАЦЁК, А ПРАЎЛЕНЬНІ КАЛГАСАЎ... ХВАЛІЛІСЯ, «ШТО НАМ, ДЫ МЫ ШАПКАМІ ЗАКІДАЕМ»... БАЦЬВІНАЎСКІ СЕЛЬСАВЕТ ЗДАЎ ТЭМПЫ І АТРЫМАЎ СЬЦЯГ ГРАМАДЗКАЙ ГАНЬБЫ».

5-га чэрвеня выявіліся новыя кандыдаты на рагожны сьцяг — Кашанскі і Маляціцкі сельсаветы, але Бацьвінаўка за гэтыя дні мала разьвіла тэмпы і «ордэн ганьбы» застаўся за ёй.

Толькі 15-га чэрвеня, у выніку узятых ударных тэмпаў сяўбы, бацьвінаўка адбіла грамадзкую ганьбу, а яе ўдарнікі перадалі рагожны сьцяг Міхеевіцкаму сельсавету.

**

Апэрацыйнасьць, пераходнасьць гэтага адмысловага «сьцягу» грамадзкай ганьбы надалі яму асаблівую сілу. Тыя сельсаветы і калгасы, куды пападаў дзіравы мяшок на сукаватай палцы, з падзесяцёранай энэргіяй змагаліся за тэмпы і якасьць бальшавіцкай сяўбы, упарта біліся за права **ня трымаць** больш на сабе грамадзкай ганьбы. Тры брыгадзіры калгасаў Касьцюшкаўскага сельсавету адразу-ж з таго незабытнага пленуму ноччу пайшлі на поле араць. Тав. Грабараў — старшыня Бацьвінаўскага калгасу «Бязбожнік», прынёсшы ў двор з сельсавету «сьцяг ганьбы» досьвіткам разбудзіў калгасьнікаў і з сонцам ўзяўся за работу. Гэты калгас за два дні адсеяў 28 проц. свайго агульнага пляну.

За тры пяцідневкі Крычаўшчына высунулася з 16 на 5 месца. У гэтым не малая заслуга раённай газэты «Сацыялістычны шлях».

Ня цікавіцца арганізацыяй уцільцэхаў

ГОМЕЛЬ. Кіраўнікі прадпрыемстваў мэталяапрацоўчай прамысловасьці г. Гомелю яшчэ не зразумелі вялікага значэньня арганізацыі ўцільцэхаў, як важнейшага мерапрыемства ў галіне разгортваньня савецкага гандлю.

На заводзе **імя Ланцуцкага** ўзяліся за стварэньне ўцільцэху, але вельмі холадна, бяз націску, і таму справа ідзе чарапашымі тэмпамі. Дырэктар заводу т. **Хімакоў** месяц назад прапанаваў начальніку рацыяналізатарскага аддзелу арганізаваць уцільцэх, але дагэтуль нічога ня зроблена.

Між тым, на заводзе ёсьць усе магчымасьці, каб разгарнуць пераапрацоўку адкідаў. Начальнік мэханічнага цэху т. **Антонаў** заяўляе: «шмат абрэзкаў гіне, у той час, як з іх можна зрабіць такія каштоўныя рэчы, як граблі, кручкі для дзьвярэй, завесы. Было-б карысна склікаць вытворчую нараду па гэтым пытаньні».

Інжынэр **Сярдзюкоў** таворыць, што [illegible]

...гэта адыходы дрэваапрацоўчага цэху. Майстар цэху т. **Верамееў** кажа, што з адкідаў дрэваапрацоўчага цэху можна сьмела выабляць маленькія столікі, этажэркі, табурэткі, кракет і шмат іншых рэчаў. Трэба толькі,— кажа т. Верамееў,—узварушыць масы.

Такім чынам, завод імя Ланцуцкага мае ўсе магчымасьці для пераапрацоўкі адкідаў. Рабочыя, інжынэры, брыгадзіры галасуюць «за». Патрэбна толькі жаданьне і зацікаўленасьць заводзкіх арганізацый.

На заводзе **«Рухавік рэвалюцыі»** выкарыстаньне адкідаў вытворчасьці пастаўлена зусім дрэнна. Дырэктар заводу т. **Пярцоўскі** лічыць, што выпрацоўка прадметаў шырокага спажываньня з адкідаў—нямэтазгодная справа, бо адкідаў мала, яны выкарыстоўваюцца тут-жа на месцы. Гэтыя словы дырэктара не адпавядаюць сапраўднасьці. На двары заводу валяюцца кавалкі металю, якія [illegible]

Ул. Мяжэвіч

У камень апранутая твань

Машына ішла на трэцяй скорасьці. Вымяральнік паказваў 60. Трапнае вока шофэра натыкалася на заварот. Машына сьцішыла хаду. На вымяральніку 30, потым 25 і стрэлку націснула на 10.

Машыну калыхнула яшчэ і яшчэ. Пярэднія колы пагнала бокам. Некалькі сэкунд — і буксуюць заднія колы. Ірвуцца, скрыгочаць, вырываюць зямлю — а наперад ні кроку. Паабапал — стогодні хмызьняк на балоце. Твань. Ззаду засталася роўная, гладкая істужка шашы. Наперадзе — твань непраходная. Кілёматрамі, дзесяткамі залегла на прасторах, зацягнула шляхі і дарогі імхамі, ямамі, зеленаватай жыжай.

Рыпяць калёсы, гнецца дуга, упінаецца конь і дарэмна пугаўём напукае гаспадар — ня выехаць з твані. Гразьзю заплылі колы, воз нахіліўся на бок, нібы імкнецца вызваліцца ад грузу і адпачнуць.

Тады гаспадар адпрагае каня, падстаўляе свае плечы пад груз і, праклінаючы зямлю і неба, на калені ў гразі, пачынае «выходзіць з бяды».

Тады перад машынай сьцелюць гальлё, колікі і дошкі, бяруцца за ручкі дзьверцаў, за кузаў і дапамагаюць мотору выхапіць з «чортавага вакна» машыну.

Такімі дарогамі ўздоўж і ўпоперак была зрэзана Беларусь. Трактамі мясцовымі, кацярынінскімі, з рэдкай бярозай, з пралескамі і балотамі, бясконцымі, як нядасяжная даль.

З такімі дарогамі вякамі жыла краіна роспачы, гора адвечнага ўціску і жабрацтва. На такую дарогу выходзіла «саха-матухна, карміліца», абтрасала гліну і зноў сваімі тупымі сашнікамі калупала зямлю.

Але в такімі дарогамі ня можа жыць краіна, уступіўшы ў пэрыяд сацыялізму, пабудаваўшы трактарныя волаты, выпрабляючы штогод дзесяткі тысяч сваіх машын з уласных сваіх матар'ялаў, павышаючы штогод перавозкі з гораду ў вёску і назад.

Трактар — не «саха-матухна», «ярaслаўка» — не сялянская «бяда» на двух колах. Для трактара вузка двухсажонная палоска, для «яраслаўкі», «амаўкі», машыны з Ніжняга не да твару дарога, што як зьмяя завіваецца ды блішчыць зеленаватай тваньню, ямамі і балотамі.

— Дайце дарогу машыне! — крычаць аўтамабільныя і трактарныя волаты-заводы.

— Даем! — адгукваецца працоўная Савецкая Беларусь.

**

Яшчэ трыста пар рабочых рук. Сярод іх кацельшчыкі, токары, сьлесары, шпалернікі, хэмікі і камсамольцы-ўдарнікі вучобы. Трыста пар рук — гэта на пераменку трыста рыдлёвак, потым 150 насілак і зноў трыста ўтрамбоўшчыкаў, падносчыкаў. На мэтру па чалавека — трыста мэтраў! На дзесяць — тры кілёмэтры!

Тры кілёмэтры роўнай, гладкай, маладой і сьвежай дарогі. Тры кілёмэтры бяз твані, без калдобін, хмызьнякоў і балота. Хіба гэта ня радасна? У дзень будаваць столькі на адным — толькі на адным! — вучастку, будаваць па тры кілёмэтры!

І мы бачылі гэту радасьць. Радасьць працы, радасьць тварэньня повага, радасьц перамогі над старымі дарогамі, над старым жыцьцём.

Гэтую радасьць вельмі ўдала сфармуляваў мой паплечнік па рыдлёўцы, бязвусы токар з заводу «Камунар». Ён праслухаў, як дзяўчаты засьпявалі песьню, словы якой ветрам данесла да нас:

Не хадзі дзесятнік з краю,
Па рубашцы я спазнаю
Па рубашцы, па часох,
Па кудра-а-а-вых валасох-ох.

Узьняў галаў і сказаў важна, з прыціскам вымаўляючы кожнае слова.

— Была твань, зараз будзе першакласная шаша! І краіна раней была як тая твань, стаяла сіратой пры дарозе. А зараз? — І токар адкінуў руку, узмахнуў ёю нібы птушка крылом.

— Бач! Дыміць!..

Ззаду нас прыгладжваюць шчэбень, раўняюць камень да каменя, ахінутыя дымам і копацьцю маладыя савецкія «грэйдэры».

Яшчэ зусім нядаўна гэтымі мясцамі прайшоў першы нівэлір. Прайшлі дарожныя тэхнікі з пуцёўкай ураду і расьсеклі шнурам узгоркі, лажбіны, балоты, хмызьнякі, пералескі.

За тэхнікамі прайшлі рабочыя, абкапалі канаву і зямлю ўскінулі на палатно. Зрэзалі ўзгоркі і засыпалі нізіны. Прыгатавалі «карыта». Зараз на палатне баляст — жоўты пясок.

Трыста рабочых заводу «Камунар», шпалернай фабрыкі, фармзаводу, мясакамбінату сюды прынесьлі свае выходныя дні, каб зложыць іх разам і тварыць у пагонныя мэтры, у дзесяткі кілёмэтраў. Прынесьлі выходныя дні, каб дарога зьвінела пад машынай гудронам і шчэбнем.

І вось пляпуецца баляст у «карыце».

Кладуць бардзюр
Носяць шашку.

Рассыпаюць верхнюю кару — першую вопратку шасэйнай дарогі.

Найбольш шпарка работа ідзе ў камунараўцаў. Яны раней за другіх занялі вучастак, разьбіліся на дзесяць брыгад. Ляскаюць рыдлёўкі аб камень. Шуршыць камень у насілках-сітах, роўна кладзецца на палатно. Шчэбень пераяжджае на новае месца свайго сталага жыцьця — на новую дарогу, якая яшчэ не набыла правоў грамадзянства.

Два рабочыя ліцейнага цэху перавярнулі насілкі, разраўнялі шчэбень грабямі. Выпрасталіся. Адзін з іх — старэйшы па гадох, чорны і меншы ростам — паглядзеў на бок і раптам закрычаў дужа і злосна.

— Мішка! Прахалоджваешся?...

Мішка ўзьняўся на ногі.

— Ды я толькі пакурыць...

Той, што крычаў на Мішку, накінуўся на брыгаду токараў.

— Гэй вы, з такарнага цэху! Прывыклі брак рабіць у цэху і тут сваю «тэорыю» працягваеце? Навошта каму гэтыя ямы на палатне? Навошта...

Яго словы настолькі былі праўдзівымі, што ніхто не адважваўся пярэчыць ці апраўдвацца.

А чорны, насыпаючы шчэбень у насілкі, не суцімаўся.

— Лянуешся ты, браток Мішка. Глядзі, як працуе Маўчан ці Андрэева, а ведаеш, яны слабей за цябе.

І потым куды мякчэй і ласкавей зьвярнуўся да работніцы Андрэевай.

— Ну, ты трошкі адпачні. Я за цябе папрацую. Ня бойся,—угаворваў чорны, — і сваю і тваю норму выканаем.

Толькі музыкі з «Камунара» вельмі часта заварочвалі ў кусты. Там ляжалі іх інструманты. Аднясуць насілкі двое і ў кусты. За інструманты і дуюць.

**

Не хапае рабочых!

Іх патрэбны дарозе сотні, тысячы. Патрэбны сотні, каб, кіруючы машынамі, разам з імі на хмызьняках і балотах пракласьці роўную, як фабрычная лінейка, і гладкую дарогу.

Не хапае рабочых! А дарога павінна быць пабудавана!

Рабочы заводу, фабрыкі, студэнт, калгасьнік вырве са свайго календара адзін-два дні і паложыць іх вось тут, ператворыць у кубамэтры каменю, у раскіданы баляст, у кілёмэтры новай дарогі.

І будзе дарога!

Яшчэ вышлі толькі першыя сотні. Заўтра тут будзе працаваць паўтары тысячы. Пасьлязаўтра тысяча мэталістаў, гарбароў, сталяроў, машыністаў, [illegible] студэнтаў і калгасьнікаў.

Адыходзіць балота, чарнее зеленаватая твань, апранаецца ў камень. Хутка па ёй заскугоча «інтэрнацыянал», «яраслаўка» і з Ніжняга «форд». Папаўзе стрэлка па цыфэрбляту мэханічнага вымяральніка. Пакажа дзесяць, пятнаццаць, дваццаць, шэсьдзесят і зьмеем папаўзе пад восемдзесят!

**

На гарадзкой вежы прабіла восем гадзін. Да будынку гарсавету пацягнуліся людзі: з Ленінскай, Школьнай, Бакуніна, Энгельса, Рэвалюцыйнай. У восем пятнаццаць — 200-300 чал.

У восем павінны прыбыць машыны, каб перакінуць рабочых на дарогу. Восем трыццаць — машын няма! Восем сорак — машын няма!

Са штабу бясьперапынна званяць прарабу 5, які павінен выслаць машыны. Тэлефаністка вельмі спакойна паведамляе, што:

— Прараб тав. **Гайко** яшчэ сьпіць...

Дзевяць гадзін раніцы. І зноў у адказ на званок.

— **Сьпіць...**

Невядома калі прачнуўся Гайко, але вядома, што 600 рабочых чакалі машын ад дзьвёх да чатырох гадзін. Частка з іх разышлася ня бачычы ніякай пэрспэктывы папасьці на дарогу.

Так была арганізавана перакідка рабочых гораду Менску на дарогу ў дзень першага масавага суботніка.

Заслугоўвае ўвагі і справа арганізацыі работы, харчаваньня.

У дзесятнікаў і тэхнікаў некалькі гадзін пайшло на тое, каб расставіць брыгады па вучастках, даць вытворчае заданьне. У выніку — сотні рабочых гадзін прапалі марна.

На абеды рабочыя вымушаны былі ісьці за адзін-два кілёмэтры. У той час, як абеды можна было перакінуць са сталовай непасрэдна на месца работы.

Гэтыя факты зусім ярка гавораць аб непаваротлівасьці, безадказнасьці некаторых работнікаў Галоўдартрансу, аб галавацяпстве, за якое ня гладзіць па галоўцы, а трэба моцна біць.

Фэльдман

10 год Дзяржбанку

Споўнілася 10 год са дня стварэньня Дзяржаўнага банку СССР. Гэты юбілей набывае вялікае палітычна-гаспадарчае значэньне. Сыстэма Дзяржбанку зьявілася буйнейшым рычагом у руках пралетарскай дыктатуры ў справе [illegible] гандлёвай сыстэмы. Партыя [illegible] ленінскую лінію ў пытаньнях тэорыі і практыкі крэдытнай справы [illegible] асноўных прынцыпаў і метадаў [illegible] гаспадаркі [illegible].

XVII усесаюзная партканферэнцыя дала жорсткі адпор тым «левым» балбатуном, якія высунулі тэорыю «адміраньня грошай» і пераходу да простага прадуктаабмену ўжо на даным этапе сацыялістычнага будаўніцтва.

Мы сьвяткуем 10-гадовы юбілей Дзяржбанку ва ўмовах самага жорсткага фінансавага крызісу ў капіталістычных краінах. Церпяць крах самыя ўстойлівыя валюты сьвету, [illegible] магутныя фінансавыя [illegible].

Толькі адна фінансавая гаспадарка Савецкага Саюзу [illegible].

Асаблівую вялікую ролю адыграла сыстэма Дзяржбанку ў перабудове работы нашых гаспадарчых арганізацый у правядзеньні крэдытнай рэформы. [illegible] (Сталін).

Беларуская кантора Дзяржбанку, якая была арганізавана праз 45 дзён пасьля арганізацыі праўленьня Дзяржбанку СССР, правяла ўсе этапы развіцця крэдытнай справы ў Саюзе.

Вялікія лясныя распрацоўкі, вялізарныя тарфяныя залежы, мэталапрамысловасьць, атрымаўшая сур'ёзнае разьвіцьцё толькі пасьля Кастрычніка, швэйная прамысловасьць, якая стала сур'ёзным гаспадарчым фактарам, магутная прамысловая каапэрацыя з плянам у 230 мільёнаў руб. на 1932 год — вось у асноўным прамысловая база, на якой разьвіваецца дзейнасьць Беларускай канторы Дзяржбанку.

У сельскай гаспадарцы БССР узят цьвёрды курс на разьвіцьцё жывёлагадоўлі і тэхнічных культур. У адпаведнасьці з гэтым курсам, Дзяржбанк крэдытуе патрэбы сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі.

Магутны штуршок да перабудовы ўсёй работы нашых гаспадарчых арганізацый далі пастановы партыі, і ўраду аб папраўках да крэдытнай рэформы. У выніку гэтых пастаноў пачалася сапраўдная работа па ўкараненьні гаспадарчага разрахунку ва ўсе зьвеньні нашай гаспадаркі. Пытаньні накапленьняў, мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў, правільнай калькуляцыі, зьніжэньня сабекошту прадукцыі сталі цэнтральнымі ў рабоце прамысловасьці, каапэрацыі і інш. Досыць паказаць рух запазычанасьці банку з боку гаспадарчых органаў БССР з моманту ўвядзеньня паправак да крэдытнай рэформы: на 1 красавіка 1931 году запазычанасьць банку была на 18 проц. вышэй плянавых лімітаў, на 1 мая мінулага году гэта запазычанасьць ужо складала 100 проц. плянавага ліміту, на 1 ліпеня —90 проц. і нарэшце на 1 верасьня —79 проц. Вялізарны ўплыў зрабіў тут той факт, што банк ажыцьцяўляў суровы кантроль рублём, што ён [illegible] гаспадарку ў меры выкананьня вытворчых і гандлёвых плянаў.

Вельмі паказальныя вынікі ў галіне перабудовы гаспадарчых органаў у напрамку ліквідацыі страт прадпрыемстваў. [illegible] калі [illegible] водзіць [illegible] асобныя прынцыпы крэдытаваньня страт [illegible] гаспадарчых органаў [illegible] фабрыка «Чырвоная Бярэзіна» дала у 3 квартале страты 735 тыс. руб., а ў 4 квартале гэтыя страты зьнізіліся да 45 тыс. р., па дрэваапрацоўчым камбінаце «Камінтэрн» за 3 кварталы страты складалі 520 тыс. руб., а за 4-ты квартал зьнізіліся да 54 тыс. р.

Іншыя галіны прамысловасьці, як [illegible] што [illegible] па-за [illegible] значна [illegible].

Асабліва [illegible] посьпехі ў [illegible] гаспадарчага разьліку [illegible] лясная [illegible] 30 го- [illegible] Амаль [illegible] БССР [illegible] на 1 [illegible] 1-IV. [illegible] еткай. [illegible]

[illegible] ворча-гандлёвых плянаў, што з аўтаматызмам крэдытаваньня ўжо пакончана. Такім чынам створаны неабходныя ўмовы для ажыцьцяўленьня кантролю рублём. Трэба ўпарта працаваць над тым, каб гэтыя ўмовы былі максымальна скарыстаны Дзяржбанкам.

Далейшая ўпартая барацьба за тэрміновасьць і зваротнасьць крэдытаў, за яго поўнае забесьпячэньне, за крэдытаваньне толькі ў залежнасьці ад выкананьня плянаў, за сваячасовую і добраякасную справаздачнасьць—вось асноўныя задачы Беларускай канторы дзяржбанку і яе філіялаў.

У апошні час перад банкам пастаўлены новыя баявыя заданьні—максымальна садзейнічаць разьвіцьцю новых вытворчасьцяў, дапамагчы разгортваньню вырабу прадметаў шырокага спажываньня.

Задачы ажыцьцяўленьня другой пяцігодкі БССР—пяцігодкі ўсямернага разьвіцьця прадукцыйных сіл краіны, пабудовы бясклясавага сацыялістычнага грамадзтва патрабуюць ад крэдытнай сыстэмы самай пільнай увагі да работы нашай прамысловасьці і сельскай гаспадаркі. Сыстэма Дзяржбанку павінна яшчэ больш ператварыцца ў вышку, адкуль можна будзе ажыцьцяўляць штодзенны апэрацыйны кантроль і праверку ходу выкананьня народна-гаспадарчых плянаў. У далейшым трэба яшчэ больш узьняць ролю Дзяржбанку ў барацьбе за бальшавіцкія тэмпы сацыялістычнага будаўніцтва, яшчэ больш палепшыць і ўдасканаліць яго работу, як вагара рацыянальнай арганізацыі гаспадарчых працэсаў.

Трус у саўгасе „Дудзінка“

На правым беразе Бярэзіны, на аброслай лесам гары, прытуліўся трусагадоўчы саўгас **«Дудзінка».**

Акружаны з усіх бакоў густым, высокім сасоньнікам, ён, нібы, урос у зямлю, горбячыся дахамі нешматлікіх будынкаў.

1 сакавіка 1931 г. сюды прыйшлі 5 цесьляроў, на чале з рабочым барысаўскага камбінату «Камінтэрн» тав. **Пахомавым.**

На заціхшых палёх разьнёсься грукат сякер і віэт піл. Шмат намаганьняў прыйшлося прыкласьці, каб стварыць ўмовы, неабходныя для разьвядзеньня і ўтрыманьня трусоў.

За кароткі тэрмін былі пабудаваны клеткі, якія займаюць вялікую частку былога поля, урэзваючыся ў гушчары лесу.

Клеткі былі гатовы, але зацягнутыя сеткай дзьверцы глядзелі нейкім мёртвым зіркам, — у іх ня было жыцьця. — Белпушніна ўпарта не жадала прыслаць трусоў. Энтузіясты трусагадоўлі, дырэктар саўгасу т. Пахомаў сам набыў 13 трусаматак і 13 самцоў.

Дырэктар саўгасу «Дудзінка» т. ПАХОМАЎ

Аднак, над саўгасам хутка навісла пагроза. Пачаўся падзёж трусоў. Гэта было вынікам адсутнасьці ўсялякага навыку і практыкі.

Рабочыя пад кіраўніцтвам Пахомава высунулі лёзунг — «ніводнага згубленага труса. Змагацца за кожнага новага труса». Гэты лёзунг стаў баявой праграмай іх дзеяньняў.

30 трусоў, рассаджаныя па ўсёй тэрыторыі саўгасу, былі захаваны. Гэта далося нялёгка. Рабочыя дзяжурылі каля трусоў днём і ноччу. Пры дапамозе вэтэрынарнага доктара былі вызначаны правілы кармленьня і ўтрыманьня трусоў. Справа пачала наладжвацца. У восені 1931 году ў клетках ужо было 90 трусоў маладняка ад першых атрусаў.

У верасьні стада было папоўнена. З магілеўскага саўгасу Саюзпушніны былі прывезены 500 матак і 100 самцоў.

У саўгас прыбыў энэргічны трусавод — т. **Алкіна.**

З раньня і да позьняй ночы Алкіна знаходзіцца каля трусоў, даглядае іх.

Вось у клетцы стаіць фанэрны яшчык, каля якога круціцца трусаматка.

— Яна нядаўна атрусілася, — растлумачвае нам тав. Алкіна.

Мы працягваем рукі да маладых трусянят.

— Без дэзынфэкцыі нельга рукамі чапаць, — спыняе нас тав. Алкіна.

У саўгасе захоўваюць чыстату. У клетках чыста. Часта робіцца дэзынфэкцыя. Без дазволу дырэктара на тэрыторыю саўгасу не ўваходзіць ні адзін прыватны чалавек.

Тут-жа ля клетак ударніца-трусатніца **Валчаніна Фёкла.** За кароткі час яна вывучыла тэхніку абслугоўваньня трусоў і зараз добра спраўляецца са сваёй работай — старшай трусатніцы.

Роўналежна з клетачнай сыстэмай уведзена так-званая «гарэнная». Гэта сыстэма заключаецца ў тым, што трусы-маладняк выпускаюцца ў спэцыяльна адгароджаны вучастак у некалькі гэктараў, дзе яны і жывуць.

У «гарэнах» саўгасу, якія займаюць звыш 7 гэкт. лесу, знаходзіцца каля 1.000 трусоў. Трусаматкі рыюць сабе перад атрусам норы, у якія яны хаваюць сваіх дзяцей.

Саўгас вядзе дакладны ўлік нор.

— Дрэнна тое, — гаворыць т. Пахомаў, што пры такой сыстэме ніяк нельга дасканала ўстанавіць колькасьць трусоў. Мы і самі ня ведаем, колькі іх у «гарэнах», можа тысяча, а можа і больш.

Гарэнная сыстэма справа новая, дакладна ня вывучаная. Але ўжо зараз можна сказаць, што яна мае свае станоўчыя бакі. Па-першае, гарэнная сыстэма дае магчымасьць выкарыстаць для корму прыродныя расьліны (трава, сучкі і інш.), па-другое, на волі трусы лепш растуць і часьцей плодзяцца.

Адмоўнымі бакамі гэтай сыстэмы зьяўляецца тое, што трусы не забясьпечаны ад нападу драпежнікаў (цаплі, каршака, ласкі).

— Толькі за адзін тыдзень, — расказвае тав. Пахомаў, — каршакі задралі чатырох трусоў. Проста адбою ад іх няма. І стрэльба не дапамагае.

Аб мэтазгоднасьці «гарэнаў» можна будзе меркаваць увосені, калі саўгас зробіць канчатковы падлік трусоў і прааналізуе вынікі гэтага мэтаду.

Апрача «гарэнаў» саўгас арганізаваў тры выгулы для маладняка. Выгулы — гэта адгароджанае месца, дзе маладняк, дасягнуўшы адпаведнага ўзросту, падкармліваецца і разьвіваецца. У гэтыя выгулы сыстэматычна падсаджваецца маладняк, які ўвесь час знаходзіцца пад наглядам.

Саўгас мае 400 добра абсталяваных клетак. Ёсьць зімовыя ўцепленыя памяшканьні. У саўгасе зараз ёсьць 700 дарослых трусоў і 1.100 маладняка, у тым ліку пародныя «вэнскія» трусы, якія найбольш прыгодны для разьвядзеньня ва ўмовах БССР. Ёсьць таксама трусы іншых парод, якія мэтызуюцца (скрыжоўваюцца) і даюць племянны маладняк.

Каштоўнасьць саўгаснага стада пры далёка няпоўных падліках дасягае каля 25.000 руб.

У саўгасе зараз працуе 30 рабочых. Нельга не адзначыць дрэннага культурна - бытавога абслугоўваньня рабочых. Да апошняга часу не арганізавана сталоўка. Рабочыя прымушаны хадзіць абедаць за некалькі кілёмэтраў. Адсутнасьць сталоўкі выклікае цякучасьць рабочай сілы.

ЦРК, перад якім ня раз ставілася гэта пытаньне, ніяк ця можа яго вырашыць. Сталоўка пры саўгасе павінна быць арганізавана зараз-жа.

Ня зусім добра і з кармамі. Не хапае аўса, круп. Гэта вельмі балюча адбіваецца на разьвіцьці і ўтрыманьні трусоў.

Аднак, гэтыя труднасьці не палохаюць рабочых саўгасу на чале з яго арганізатарам — бальшавіком Пахомавым. Намечаныя пляны давядзеньня стада маладняка да 7.000 штук — калектыў абавязаўся выканаць да што-б там ні стала.

Саўгас абавязаўся дапамагчы ЗРК і прадпрыемствам Барысаву ў набыцьці трусоў і падрыхтаваць адпаведныя кадры для гарадзкіх трусагадоўчых гаспадарак.

Саўгас расьце з кожным днём. Растуць рады клетак.

У «гарэны» і выгулы штодзенна падсаджваюцца ўсё новыя і новыя трусы.

Саўгасу ўжо цесна на адведзенай тэрыторыі, тым больш, што ў хуткім часе саўгас арганізоўвае зьверагадоўчую гаспадарку, у якой намячаецца разьвіць лісіц, енотаў і іншых зьвяроў, годных для пушніны.

Барысаўскія раённыя арганізацыі павінны дапамагчы кіраўніцтву саўгасу «Дудзінка».

Н. Нэйдлін, Л. Савэльзон.

Саўгас «Дудзінка», Барысаўшчына.

Зьверху: трусатнік у саўгасе «Дудзінка», зьнізу: маладая трусаматка Ангорскай пароды.

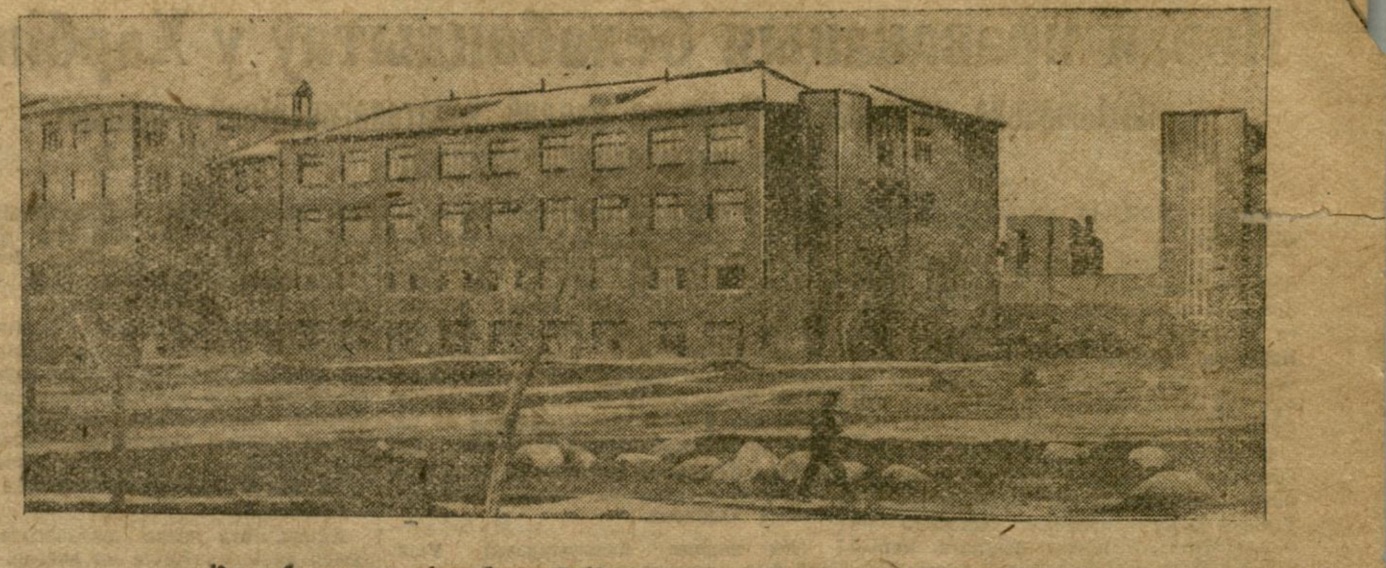

Новы будынак палітэхнікуму ў Менску, які заканчваецца будаўніцтвам

Там, дзе работа на вытворчасьці не перабудавана па-новаму

6 умоў тав. Сталіна зьяўляюцца рашаючымі прадпасылкамі перамогі на фронце барацьбы за прамфінплян. Гэта зусім відавочна паказаў вопыт перадавых прадпрыемстваў, якія на аснове 6-ці ўмоў па-ўдарнаму выканалі вытворчую праграму. У той-жа час практыка работы паасобных заводаў паказвае, што там, дзе не праведзена належная работа па ўкараненьні 6 умоў, там колькасныя і якасныя паказальнікі прамфінпляну яўна нездавальняючыя.

Нядаўна Народны Камісарыят Працы праверыў становішча з перабудовай зарплаты, з тэхнічным нармаваньнем па радзе прадпрыемстваў Менску, Віцебску і Гомелю. Абсьледваньне паказала, што на многіх заводах мала што зроблена, каб выканаць указаньні тав. Сталіна аб арганізацыі працы, аб ліквідацыі ўраўнілаўкі і абязьлічкі, аб перабудове зарплаты ў адпаведнасьці з задачай павышэньня прадукцыйнасьці працы і якасьці работы.

Завод «Камунар» (Менск) у першым квартале перавыдаткаваў па фонду зарплаты 60 тыс. руб., менская шчотачная фабрыка 33 тыс. р., Гомсельмаш —37 тыс. р., віцебская фабрыка «Сьцяг індустрыялізацыі»—67 тыс. р., Гомшклабуд—274 тыс. руб. (за год).

Асноўныя прычыны перавыдаткаваньня фондаў зарплаты наступныя:

— Сыстэматычныя звышнармовыя работы, якія зьяўляюцца вынікам неарганізаванасьці працы на вытворчасьці. Па абсьледаваных прадпрыемствах сумы, выплачаныя за звышнармовыя работы, складаюць 31 тыс. руб.

— Сыстэматычныя парушэньні адзіных рэспубліканскіх норм, а таксама расцэнак ТНБ, розныя даплаты на так званыя адхіленьні супроць нармальных умоў працы (Шклабуд, «Чырвоны мэталіст», шчацінны камбінат, «Камунар»).

— Няправільная расстаноўка рабочай сілы, вельмі частыя выпадкі скарыстаньня высока-кваліфікаваных рабочых на некваліфікаваных работах, якім выплачвалася не па працы, а па прысвоеным разрадзе. Па адным толькі шчотачна-шчацінным камбінаце на такія даплаты за сакавік выдаткавана да 5 тыс. руб.

Шчотачная фабрыка (Менск) адразу ўстанавіла зусім адвольную аплату шляхам павялічэньня намінапу 1-га разраду, прадугледжанага калдагаворам (замест 35—45 р., замест 45—50 р. і г. д.).

Трэба адзначыць, што амаль па ўсіх прадпрыемствах перавыдатак фондаў зарплаты ідзе галоўным чынам за лік абслугоўваючых цэхаў (транспарт, рамонт, гаспадарча-абслугоўваючая частка). Пры сярэднім перавыдатку фонду зарплаты па заводзе «Чырвоны мэталіст» у сакавіку на 21,8 проц., рамонтны цэх выдаткаваў 233 проц., транспарт —213 проц.

Нездавальняюча стаіць справа з тэхнічным нармаваньнем. На Гомшклабудзе ТНБ зусім ня цікавіцца тэхнічным нармаваньнем, а займаецца простым складаньнем расцэнак, паводле нарадаў аб меру. Устаноўленыя нормы часта яўна нерэальныя, што пацьвярджаецца вялікім процантам прыработку. На менскай шчотачнай фабрыцы імя Крупскай ён дасягае: па наборна-аддзелачным цэху —143,2 проц., па буравачным—121 проц., па валасяным—96 проц.

На Гомшклабудзе брыгада цесьляроў БУРАНКОВА за разборку 194 кв. м. апалубкі атрымала з разьліку 12 рабочых дзён у той час, як паводле рэспубліканскіх норм гэта работа павінна быць зроблена ў 4 дні. Брыгадзе па кладцы ваннай печы заплачана за выкладку 46 тыс. штук цэглы з разьліку 95 дзён, фактычна-ж, паводле рэспубліканскіх норм, трэба затраціць толькі 32 дні. На шчацінна-шчотачным камбінаце група качагараў за ачыстку катла атрымала нарад на 360 руб. без паказаньня часу, неабходнага для выкананьня гэтай работы.

Такая сыстэма нармаваньня вядзе да таго, што ЗАРАБОТНАЯ ПЛАТА АБГАНЯЕ ПРАДУКЦЫЙНАСЬЦЬ ПРАЦЫ. Напрыклад, на заводзе «Камунар» прадукцыйнасьць працы вырасла на 9[illegible] проц., а зарплата — на 117 проц.; па шчацінным камбінаце адпаведна—[illegible] 95,6 проц. і на 114,8 проц., па асобных работах шклабуду—на 70 проц. і 10[illegible] проц. ГЭТЫ РАЗРЫЎ ПАМІЖ РОСТАМ ПРАДУКЦЫЙНАСЬЦІ ПРАЦЫ І ЗАРАБОТНАЙ ПЛАТАЙ ЗУСІМ НЕДАПУШЧАЛЬНЫ.

Зьдзельная аплата працы ў радзе выпадкаў падмяняецца яўна акорднай сыстэмай, ці гарантаванай пачасавай аплатай, да якое штучна дапасоўваюцца зьдзельныя расцэнкі (Шклабуд і інш.).

Да гэтага часу не выкарчавана дробна-буржуазная ўраўнілаўка ў зарплаце, у сувязі з чым рабочы наборна-аддзелачнага цэху менскай шчотачнай фабрыкі атрымлівае па 2-м разрадзе 2 р. 32 к., а па 4-м разр.—3 р. 74 к.; па Гомшклабудзе цясьляр 2-га разраду атрымлівае 6 р. 56 к., а 5-га — 5 р. 90 кап. У ліцейным цэху заводу «Чырвоны мэталіст» заработная плата рабочага 6-га разраду даходзіць да 10 р. 02 к., а 7-га —7 р. 98 к.

Трэба адзначыць, як агульнае зьявішча, што новы закон аб аплаце браку і прастояў на многіх прадпрыемствах уведзены з вялікім спазьненьнем. У першым квартале 1932 году пэнсію фактычна выплачвалі паводле старога заканадаўства. Зусім дрэнна пастаўлен улік браку і прастояў.

У выніку ёсьць факты звароту прадукцыі на пераробку пасьля ўжо таго, як яна трапіла на склад.

Прычым прадукцыя давалася на пераробку ўсяму цэху без аплаты. У выніку мы маем поўную абязьлічку ў барацьбе за якасьць прадукцыі і недапушчальнае скажэньне прынцыпаў заработнай платы.

Матар'ялы абсьледваньня менскіх, віцебскіх і гомельскіх цагелень гавораць аб наяўнасьці вялікай цякучасьці рабочай сілы. Напрыклад, на гомельскіх цагельнях у сярэдзіне мая працавала толькі 50—60 проц. вызначанага складу рабочых. Асаблівая цякучасьць наглядаецца сярод рабочых, занятых на ручной фармоўцы цэглы. Асноўныя прычыны—дрэнна пастаўленае снабжэньне і нездавальняючае грамадзкае харчаваньне.

Да чэрвеня на цагельнях зусім ня была ўведзена зьдзельшчына. Непадрыхтаванасьць да пуску заводаў выклікала частыя прастоі прэсаў, якія па заводзе імя Дзяржынскага ў Гомелі дасягнулі вялізарных разьмераў. Работа па тэхнічным нармаваньні на цагельнях зусім не наладжана. Усё гэта прывяло да вялізарнага адставаньня ў выкананьні прамфінпляну.

Усе вышэйпрыведзеныя факты гавораць аб неабходнасьці далейшай рашучай барацьбы за няўхільнае ўкараненьне 6-ці ўмоў перамогі на ўсіх прадпрыемствах БССР. Ігнараваньне задач перабудовы работы па-новаму павінна сустрэць бязьлітасны адпор.

С. М.

А. Іофэ

ГАЗЭЦЕ—ДАРОГУ ДА ЧЫТАЧА

Газэта — мацнейшая зброя, пры дапамозе якое партыя арганізуе і мабілізуе шырокія масы на выкананьне грандыёзных задач будаўніцтва сацыялізму. Газэта — мацнейшы агітатар і прапагандыст. Праз газэту партыя гаворыць з масамі, нясе ў масу свае лёзунгі.

Гаварыць многа аб ролі газэты ня прыходзіцца. Яна даволі ясная і зразумелая. Але ня зусім яе зразумелі асобныя зьвеньні таго апарату, які заклікан снабжаць гэтай газэтай чытача. Чытач культурна вырас, ён прывык да газэты, ён адчувае ў ёй амаль першую патрэбу. Як толькі ён устае, ён ірвецца да газэты, ён хоча ведаць, чым жыве сьвет, чым жыве краіна, што новага гаворыць партыя, над чым яму трэба думаць, што яму трэба рабіць. Таму ўсё больш настойліва чытач патрабуе акуратнай дастаўкі газэты. Па-чыноўніцку, па-дзяляцку разважае той, хто гаворыць, што чытач цікавіцца сваімі пяцьма капейкамі, а не газэтай. Не пяцьма капейкамі цікавіцца чытач, а самой газэтай, якая стала патрэбнай яму, як хлеб, як вада.

Як глядзяць на чытача асобныя органы Беларускага аддзяленьня Саюздруку? Яны часта бачаць у чытачы пяць капеек. І толькі. І гэтыя пяць капеек засланяюць ім палітычную, грамадзкую зацікаўленасьць чытача.

У мінулым годзе выдавецтва «Зьвязды» заключыла з Беларускім аддзяленьнем Саюздруку дагавор. Паводле гэтага дагавору Саюздрук узяў на сябе адказнасьць за сваячасовую дастаўку газэты падпісчыкам.

Як-жа Беларускае аддзяленьне Саюздруку выконвае свае абавязкі па сваячасовай дастаўцы газэт? Дамо слова лістаносцу **Шамко** (калгас «Чырвоны маяк», Н.-Максімаўскага сельсавету, Клічаўскага раёну). Вось што ён піша ў лісьце ў рэдакцыю «Зьвязды»:

«Прашу рэдакцыю «Зьвязды» даць мне дакладныя тлумачэньні наконт выпіскі газэты. Некаторыя мае падпісчыкі за чэрвень не атрымалі ні аднаго нумару. Колькі раз я пытаўся на пошце пра газэты, мне ўсё адказваюць, што не высылаюць. Прашу рэдакцыю даць мне пісьмовае тлумачэньне, каб я мог растлумачыць сваім падпісчыкам, чаму няма газэты.

Лістаносец ШАМКО».

Можна сабе ўявіць, колькі прыходзіцца гэтаму «стрэлачніку» цярпець папрокаў, колькі раз у дзень прыходзіцца яму адказваць за сваё начальства.

Другое абавязацельства Беларускага аддзяленьня Саюздруку — шляхам масава-тыражнай работы ўзьняць тыраж «Зьвязды» да тых лімітаў, якія былі ўстаноўлены камітэтам па справах друку. Як-жа выглядае гэта масава-тыражная работа? Прадэманструем гэта наступным фактам.

Падпісчык «Зьвязды» з Віцебску **Голасаў** прыслаў у выдавецтва наступную скаргу:

«Прашу вас часьцей высылаць мне газэту «Зьвязда», а то лістаносец кажа, што газэты на пошце няма, а гэта газэта прысылаецца раз у месяц. Прашу даць адказ.

ГОЛАСАЎ».

Гэту скаргу выдавецтва «Зьвязды» пераслала ў цэнтральную экспэдыцыю Саюздруку. Здавалася-б, гэтай інстанцыі трэба было прыняць меры, каб падпісчык Голасаў атрымліваў «Зьвязду» сваячасова. Але куды там. Саюздрук ня змог абыйсьціся без цяганіны. Ён перасылае скаргу ў віцебскае газэтнае бюро. Начальнік віцебскага паштовага аддзяленьня, ведаючы з вопыту чэхаўскага чыноўніка, што чхаць у патыліцу начальства вельмі рызыкоўна, напісаў на скарзе Голасава наступную рэзалюцыю:

«Начальніку 1 раёну міліцыі — для праверкі, і калі будзе патрэбнасьць, зрабіць допыт і паведаміць аб выніках».

Пачынаецца па ўсіх правілах міліцэйскі допыт.

— Сацыяльнае становішча?

— Рабочы.

— Нацыянальнасьць?

— Беларус.

— Ваш заработак... Ці быў пад судом і т. д.

Перапалоханы такім зваротам справы Голасаў дае міліцыянэру наступныя пісьмовыя паказаньні:

«Я, грамадзянін Голасаў, па сутнасьці справы паказваю пад адказнасьць такога-та артыкулу крымінальнага кодэксу аб тым, што я сам асабіста ніякіх заяў у газэту «Зьвязда», што не атрымліваю газэты, не падаваў, але толькі заявіў у свой заўком, што грошы ў мяне вылецелі, а газэты не атрымліваю».

Беларускае аддзяленьне Саюздруку, атрымаўшы ўсю гэту перапіску з пратаколам допыту, пераслала яе ў выдавецтва «Зьвязды» з паперкай, што лічыць справу вычарпанай.

І гэта Беларускае аддзяленьне Саюздруку называе «масава-тыражнай работай».

Сапраўдную масавую работу, сапраўднае прасоўваньне газэты ў шырокія масы Беларускае аддзяленьне Саюздруку падмяняе «чыстай камэрцыяй» і міліцэйскім допытам.

— Гані працэнцікі і канец!

Пад гэтым лёзунгам Беларускае аддзяленьне Саюздруку праводзіць сваю па дзіва «шырокую» работу. Замест таго, каб стаць тварам да чытача, Беларускае аддзяленьне Саюздруку стала тварам да кас выдавецтваў, выставіўшы чытачу сваю шырокую сьпіну.

Пры апараце сувязі створана бюро скаргаў. Але гэта бюро знаходзіцца на становішчы бяспрытульнага. Аддзел дастаўкі лічыць, што бюро скаргаў датычыць пошты, а пошта лічыць, што яно датычыць аддзелу дастаўкі. У рэзультаце ў гэтым бюро скаргаў ляжаць пачкі заяў і ніхто іх не разглядае. Каб пазбавіцца надакучлівых наведвальнікаў у апараце сувязі ў парадку «рацыяналізацыі работы» былі загатоўлены чыстыя бланкі з гатовым адказам **«паслана».**

***

Такое становішча прымусіла выдавецтва «Зьвязда» паставіць пытаньне аб дастаўцы газэт у дзяржарбітражы. Сьледам за «Зьвяздой» да дзяржарбітражу зьвярнуліся і іншыя выдавецтвы. Пасяджэньне арбітражу, на якім разглядалася гэта справа, зацягнулася на некалькі дзён. На гэтым пасяджэньні выступалі ня толькі бакі, што спрачаюцца, але і падпісчыкі. Вось што гаварыў адзін з прысутных падпісчыкаў, мэд. работнік тав. **Мішчанка:**

«Дастаўка настолькі пастаўлена кепска, што адштурхоўвае чытача. Тут гаварылі, што калі звараечашся да газэтнага бюро, то там адказваюць — мы ведаць нічога ня хочам. Гэта зусім правільна, бо я сам такі адказ атрымаў, калі зьвярнуўся ад імя нашага мясцкому. Я ні разу не атрымаў газэту да адыходу на работу, хаця іду заўсёды ў 10 гадз. раніцы».

Пасьля такіх перакапаўчых фактаў дзяржарбітраж ня мог не адзначыць дрэннай работы Беларускага аддзяленьня Саюздруку, наяўнасьці ў яго апараце бюракратызму, цяганіны і чыноўніцтва. Арбітраж паведаміў аб гэтым ЦКК-НК РСІ і аштрафаваў Беларускае аддзяленьне Саюздруку на 20 тысяч рублёў. Гэтыя сродкі перададзены камітэту па справах друку для стварэньня фонду для прэміяваньня лепшых ударнікаў сувязі і выдавецтва.

Усё гэта правільна, але ня ўсё. Становішчам з дастаўкай газэт і часопісаў падпісчыкам трэба заняцца партыйным і прафэсыянальным арганізацыям, бо пытаньне аб дастаўцы газэт мае вялікае палітычнае значэньне. Вакол гэтага пытаньня трэба мабілізаваць увагу шырокай пралетарскай грамадзкасьці. Работа Беларускага аддзяленьня Саюздруку павінна быць пастаўлена пад жорсткі кантроль мас. Толькі такім шляхам мы зломім сьцяну бюракратызму, якая аддзяляе чытача ад газэты.

***

9 жніўня — дзень 15-годзьдзя «Зьвязды». Гэты дзень будзе знамянальным ня толькі для «Зьвязды» і іншага друку Беларусі, але і для ўсёй КП(б)Б, для ўсіх працоўных Савецкай Беларусі. Мы павінны паставіць сабе задачу, — каб ня было ні аднаго падпісчыка, які-б не атрымліваў сваячасова газэты. Бяз гэтага ня можа быць ніякай гутаркі аб павялічэньні тыражу газэты, аб павялічэньні кантынгенту чытачоў.

Таму першым крокам падрыхтоўкі да 15-гадовага юбілею «Зьвязды» павінна быць барацьба за акуратную дастаўку газэты чытачу, барацьба за чытача.

Рэйд праверкі падрыхтоўкі і ходу сенаўборачнай і сіласнай кампаніі

За моцную кармовую базу

Пастанова прэзыдыуму ЦКК КП(б)Б і НК-РСІ БССР

Папярэдняя праверка цэнтральных арганізацый паказала зусім слабую падрыхтаванасьць да правядзеньня сенаўборачнай і сіласнай кампаній па БССР.

Між тым, пасьпяховае правядзеньне гэтых кампаній у бягучым годзе мае выключнае значэньне ў сувязі з тымі задачамі, якія пастаўлены ЦК УсеКП(б) і СНК СССР і ЦК КП(б)Б і СНК БССР перад жывёлагадоўчымі саўгасамі і калгасамі па разьвіцьці прадукцыйнай і рабочай жывёлы і разгортваньні калгаснага гандлю.

З прычыны гэтага і на аснове пастановы Калегіі НК-РСІ СССР, прэзыдыум ЦКК КП(б)Б і Калегія НК-РСІ Беларусі сумесна з ЦК ЛКСМБ, рэдакцыямі газэт—«Зьвязда», «Савецкая Беларусь, «Калгасьнік Беларусі» і НКЗ БССР **з 19 па 26 чэрвеня гэтага году абвяшчаюць масавы рэйд-праверку падрыхтаванасьці саўгасаў, МТС і калгасаў, беднякоў і серадднякоў—аднаасобнікаў да правядзеньня сенаўборачнай і сіласнай кампаній.** У аснову правядзеньня рэйду кладзецца пастанова Калегіі НК-РСІ, а іменна:

1. Гатоўнасьць і правільнае скарыстаньне трактарнага парку і с.-г. інвэнтару, забясьпечанасьць запаснымі часткамі, нажамі для касілак, косамі, тачыламі і інш. сенакосным інвэнтаром, мабілізацыя ўнутраных рэсурсаў, забясьпечанасьць гаручымі і змазачнымі матар'яламі.

2. Гатоўнасьць і правільнае скарыстаньне жывой цягавай сілы і транспарту на сенаўборцы, разьбіўка і прымацаваньне коняй да брыгад, ліквідацыя абязьлічкі па доглядзе рабочых коняй, забясьпечанасьць кармамі, збруяй вэтсанпаглядам.

3. Падрыхтоўка да сіласнай кампаніі, рамонт і падрыхтоўка наяўных сіласных пабудоў, ход будаўніцтва сіласных пабудоў (вежаў, ям, траншэй). Праверка завяршэньня сяўбы сіласных культур, разгортваньне масавага раньняга сіласаваньня.

4. Арганізацыя працы і кадраў. Арганізацыя брыгад на сенаўборку, прымацаваньне да іх сенакосных вучасткаў, забясьпечанасьць брыгад брыгадзірамі, як арганізавана праца рабочых на сенаўборцы, ці праведзена зьдзельшчына, прымацаваньне машын да рабочых. Пры гэтым неабходна асабліва праверыць, як саўгасы забясьпечылі сенаўборку рабочай сілай за кошт вярбоўкі ў калгасах.

РайКК-РСІ, РК ЛКСМБ і раённы друк абавязаны безадкладна пераключыцца на правядзеньне рэйду, стварыць штабы для апэрацыйнага кіраўніцтва рэйдам, мабілізаваць шырокія масы рабочых саўгасаў, МТС, калгасьнікаў і камсамол на фарсаванае сканчэньне ўсіх падрыхтоўчых работ, сваячасовае і поўнае выкананьне пляну сенаўборкі і сіласаваньня.

Падагуленыя вынікі правядзеньня рэйду павінны быць пасланы ў ЦКК НК-РСІ Беларусі не пазьней 1 ліпеня г. г.

Апэрацыйнае кіраўніцтва рэйдам у цэнтры ўскладаецца на кармовы штаб, створаны пры ЦКК і газ. «Зьвязда», у склад якога дадаткова ўвесьці прадстаўнікоў агітмасавага аддзелу ЦК ЛКСМБ.

Прасіць ЦК КП(б)Б вызначыць прадстаўнікоў для ўдзелу ў рабоце кармовага штабу.

ЦКК НК-РСІ БССР **Турлай.**

ЦК ЛКСМБ **Смолікава.**

НКЗБ **Масюкоў.**

«Зьвязда».

«Савецкая Беларусь».

«Калгасьнік Беларусі».

ЗА МЯЖОЮ

Новая правакацыя белабандытаў у Харбіне

Пахішчэньне камэрсанта Кофмана бандай залатапагоньнікаў—прэдлог для антысавецкай кампаніі

ХАБАРАЎСК, 15. (УЛАСН. ІНФАР. «ПРАВДЫ»). У Харбінскай прэсе за апошнія дні падняты мосны шум з прычыны пахішчэньня бандытамі мейнага харбінскага камэрсанта Мірона Уладзіміравіча Кофмана. Газэты паведамляюць, што бандыты патрабуюць [illegible] выкупу.

Пахішчэньне багатага чалавека з мэтай шантажу, асабліва ў Харбіне, [illegible] разьмеры 30 тыс. кітайскіх даляраў, жонцы вядомага белагвардзейца палкоўніка Клюканава, які ў сваю чаргу перадаў гэтыя грошы генэралу Касьміну. Злоўпеных такім чынам на месцы злачынства белагвардзейцаў харбінская паліцыя прымушана была арыштаваць, ня гледзячы на тое, што некаторыя з іх займалі, як аказваецца «афіцыяльныя пасады». Так, арыштаваны за ўдзел у пахішчэньні капітан Сарокін, белагвардзеец і член вядомага «Братства рускай праўды» [illegible] Сарокін і Клюканаў [illegible] з сувязі са справай белагвардзейца Ушакова.

Як вядома, белагвардзеец Ушакоў [illegible] на станцыі Манчжурыя, прычым пры ім былі захоплены дакументы харбінскай ваеннай місіі [illegible] стычных дзеяньняў супроць СССР. У сувязі з гэтым чакалася апублікаваньне адпаведных дакумантаў.

Але японская ўлада, каб унікнуць скандалу, патрабавала ад Чжан Цзін-гуя не перадаваць справы ў суд. Адзін з галоўных удзельнікаў пахішчэньня Кофмана—упамянуты вышэй генэрал Касьмін. Апошні зьяўляецца кіраўніком фашысцкіх арганізацый у Харбіне, членам Мілераўскага «агульна-вайсковага саюзу» і атаманам «Братства рускай праўды». [illegible]

[illegible] на чутка аб тым, што нібы арыштаваныя зьяўляюцца савецкімі агентамі, пры дапамозе якіх консульства СССР мела намер справакаваць белагвардзейцаў, абвінаваціўшы іх у пахішчэньні. Лаўры францускай паліцыі з ператварэньнем белабандыта Гаргулава ў «савецкага агента», відавочна, не даюць спакою манчжурскім белагвардзейскім правакатарам.

Пралетары Германіі даюць адпор фашысцкай дыктатуры

Бурныя дэманстрацыі пратэсту

БЭРЛІН, 17-VI. (ТАСС). У «Ротэ Фанэ» апублікаван рад пратэстаў агульных сходаў рабочых на прадпрыемствах супроць увядзеньня новых падаткаў і скарачэньня дапамог па беспрацоўі урадам фон-Папэна. Паведамленьне аб выданьні надзвычайнага дэкрэту выклікала ў Люэнбургу (раён Гановэра) стыхійныя дэманстрацыі. Нацыянал-сацыялісты шчыра дапамагалі паліцэйскім, выконваючы ролю добраахвотных паліцэйскіх агентаў. У Верхняй Сілезіі працягваюцца дэманстрацыі беспрацоўных. 2.000 беспрацоўных у Плейвіцы дэманстравалі супроць увядзеньня прымусовай працы, патрабуючы выплаты дапамог па беспрацоўі ва няўрэзаных разьмерах. З прычыны баявога настрою рабочых бургамістар вымушан быў прыняць дэлегацыі беспрацоўных для перагавораў.

Бурныя сцэны ў Баварскім ляндтагу

БЭРЛІН, 17. На канфэрэнцыі ў міністра ўнутраных спраў Гайля прадстаўнікі правінцыі выказалі боязьнь, зьвязаную з новым дэкрэтам. Але Гайль катэгарычна заявіў, што ўрад гатоў неадкладна ўмяшацца, калі ў якой-небудзь частцы ўзьнікнуць затрудненьні пры правядзеньні дэкрэту, тым больш, што дэкрэт дае міністру ўнутраных спраў паўнамоцтвы разьбіраць скаргі ў правінцыяльных урадах, прымаючы меры да ўрэгуляваньня канфліктаў.

Баварскі ўрад пакідае ў моцы свой дэкрэт аб забароне ўсіх дэманстрацый і, апрача таго, выдаў новы дэкрэт, які пацьвярджае забарону нашэньня якой-бы там ні было партыйнай формы. Учора ў баварскім ляндтагу адбылася бурная сутычка паміж нацыянал-сацыялісцкімі дэпутатамі, якія, ня гледзячы на забарону, зьявіліся на пасяджэньне ў сваёй новай форме і паліцыяй. Паліцыя вывела нацыянал-сацыялісцкіх дэпутатаў з ляндтагу і ачысьціла трыбуну ад апранутых у форму нацыянал-сацыялістаў. Як падаюць газэты, за апошнія дні ва ўсёй краіне адбываюцца сутычкі з рэвалюцыйнымі рабочымі, якія правакуюцца штурмавікамі.

Новыя абмежаваньні свабоды друку ў Германіі

БЭРЛІН, 16. Апублікаван **новы надзвычайны дэкрэт,** а іменна «распараджэньне прэзыдэнта, накіраванае супроць палітычных праваапарушэньняў». Дэкрэт мае 5 пунктаў: 1) аб сходах і дэманстрацыях, 2) аб перыядычным друку, 3) аб палітычных арганізацыях, 4) аб пакараньнях за правапарушэньне і 5) аб правядзеньні ў жыцьцё гэтых распараджэньняў.

Новы дэкрэт прадугледжвае адмену забароны нацыянал-сацыялістычных штурмавых атрадаў і прадастаўляе ім права нашэньня формы.

Далей, прадугледжваюцца **новыя абмежаваньні свабоды друку, сходаў і дэманстрацый і павялічэньне пакараньня за парушэньне ўрадавых распараджэньняў.** Перыядычны друк з повадў новага дэкрэту будзе забараняцца ня толькі за парушэньне спакою і парадку, але і за парушэньне «жыцьцёва-важных дзяржаўных інтарэсаў».

У сувязі з тым, што пад паняцьце «жыцьцёва-важныя дзяржаўныя інтарэсы» могуць быць падведзены ня толькі ваенныя пытаньні, але і эканамічныя, фінансавыя і г. д., то межы дзеяньня новага дэкрэту надзвычай шырокія.

Газэты, лістоўкі і часопісі будуць надалей канфіскоўвацца ня толькі ў тым выпадку, калі яны «парушаюць парадак і спакой», але і тады, калі яны, як указваецца ў дэкрэце, «ў сувязі з пашырэньнем хлусьлівых або скажоных вестак будуць шкодзіць інтарэсам дзяржавы». Новым дэкрэтам значна абмяжоўваюцца таксама і магчымасьці рабочых сходаў і дэманстрацый.

Падпісаньне савецка-германскай згоды аб пастаўках для СССР

БЭРЛІН, 17-VI (ТАСС). 15 чэрвеня была падпісана згода паміж прадстаўнікамі «Торгпредства» СССР і германскімі прамыслоўцамі аб агульных умовах германскіх паставак у СССР. У згодзе падкрэсьліваецца, што леташняя згода, падпісаная з савецкага боку **тав. Пятаковым,** спрыяла разьвіцьцю гандлёвых зносін паміж Германіяй і СССР. Новая згода заключана на тэрмін да 31 мая 1933 г.

Тэкстыльшчыкі Лодзі гоняць вон сацыял-фашысцкіх прахвостаў

ВАРШАВА, 17-VI (ТАСС). На нарадзе рабочых дэлегатаў тэкстыльшчыкаў Лодзі большасьць выказалася супроць сацыял-фашысцкага кіраўніцтва. Пастаноўлена стварыць рабочы забастовачны камітэт. Яму даручана неадкладна абвясьціць усеагульную забастоўку тэкстыльшчыкаў. Тэй-жа ночы зараз-жа пасьля канфэрэнцыі камітэт дзеяньня зьняў з работы ўсіх рабочых начной зьмены. Тэкстыльшчыкі ў Беластоку, Бельску і Тамашове заявілі аб сваёй гатоўнасьці неадкладна далучыцца да забастоўкі. Сацыял-фашысцкія прафсаюзы заявілі, што «зьнімаюць з сябе адказнасьць за гэту забастоўку». Газэты пішуць, што кіраўніцтва барацьбой тэкстыльшчыкаў у руках камуністаў.

Магутныя антываенныя дэманстрацыі ў Баўгарыі

ВЕНА, 13. З Сафіі паведамляюць, што 12 чэрвеня амаль ва ўсіх баўгарскіх гарадох і сотнях вёсак **знсў адбыліся магутныя антываенныя дэманстрацыі,** якія закончыліся ў радзе месц крывавымі сутычкамі з паліцыяй. У **Брачыгове** трое рабочых паранены цяжка і 11 лёгка. У Гарнужуі паліцыя арыштавала і жорстка зьбіла 12 рэвалюцыйных рабочых. Каб адпомсьціцца за посьпехі рабочай партыі ў Македоніі, **фашысты ўкралі з Сафіі македонскага рэвалюцыянэра Капракірава і павесілі яго ў ваколіцах Горна-Джумая.**

У Сафіі рабочая партыя выступіла ў парляманце з пратэстам супроць паліцэйскага тэрору і забароны антываенных дэманстрацый.

***

ВЕНА, 16. За апошнія дні, пад кіраўніцтвам кампартыі, у Вене адбылося **пяць лятучых мітынгаў і вулічных дэманстрацый пад лёзунгам: «супроць імпэрыялістычнай вайны,** за абарону СССР».

Фабрыканты антысавецкіх фальшывак пад апекаю „сьвятых айцоў“

БЭРЛІН, 16. Як падае **«Ротэ Фанэ»** аўтар антысавецкіх фальшывак Абдул Алі-хан Афшар у свой час перайшоў з ісьляму ў каталіцтва і ў апошнія месяцы знаходзіўся **пад асобным апякунствам каталіцкіх арганізацый у Бэрліне.** Калі Афшар некаторы час таму назад атрымаў ад паліцыі прадпісаньне выехаць з Германіі, царкоўныя ўстановы абскардзілі гэта прадпісаньне. «Ротэ Фанэ» адзначае, што адпаведныя царкоўныя ўстановы відавочна добра ведалі таго, за каго яны так горача заступаліся.

Апошнія вестні з фронту індустрыялізацыі

Будаўніцтва першых кузнецкіх мартэнаў канчаецца

СТАЛІНСК. Будаўніцтва мартэнаў канчаецца. Канчаюцца мантажныя работы — галоўнае зьвяно, якое вырашае пуск першых печаў. Застаюцца галоўным чынам недаробкі.

Здан у эксплёатацыю 220-цітонны [illegible] кран, [illegible] у сьвеце. Пачаў мантаж другога такога-ж крану. Выпушчан і гатоў да пуску матор-генэратар; гатова электрападстанцыя, якая забясьпечвае токам працу печаў.

На трэцяй печы пачата кладка [illegible]. Калектыў мартэнаўцаў мабілізаваны. Інжынерна-тэхнічныя работнікі адмовіліся ад выхадных дзён.

Багацейшыя месцанараджэньні нафты

СЬВЯРДЛОЎСК. У Стэрлітамакскім раёне (Башкірыя) закончана пабудова дзьвюх скважын № № 702 і 703. Гэтыя скважыны даюць [illegible] паказальнікі на нафтаноснасьці [illegible] Саюзе, [illegible] рэвалюцы[illegible]. Геалёгічныя даныя, як па гэтых дзьвюх скважынах, так і па дзьвюх іншых скважынах, якія закладзены [illegible] скважына № № 702-703 паказваюць вялізарную плошчу новага нафтавага раёну і падкрэсьліваюць тут наяўнасьць вялізарных запасаў у мільёнах тон прамысловай нафты.

Гэта месцанараджэньне дае нафту надзвычай высокай якасьці, 23-25 проц. бэнзіну. [illegible]

Забіў магутны нафтавы фантан

ГРОЗНЫ, 15 (ТАСС). У Малгабекскім разьведачным раёне з буравой № 10 14-га чэрвеня ўдарыў магутны нафтавы фантан, які б'е з такой сілай, што не дае магчымасьці [illegible] гадзін пачаліся перыядычныя выкідкі нафты. Гэты фантан ня толькі пацьвярджае, але і значна пашырае плошчу магутнага газаноснага Малгабекскага месцанараджэньня.

Здабыча торфу заводамі белторфаб'яднаньня

Чэрвень 13-га

Заданьне—6.204 тоны
Здабыта —3.264 „

Проц. выкан. 52,6

	Проц. вык. дзен. пляну	Проц. вык. калянд. пляну
«Закрашынскі мох»	100,2	78,9
«Свабода»	68,3	40,3
Імя Даумана	68,2	39,1
«Шлях сацыялізму»	53,4	38,4
Смалявічы	56,3	37,1
Асінторф	39,0	35,7
«1-га мая»	43,1	35,5
«Бальшавік»	82,5	32,0
«Чырвоная Беларусь»	20,0	27,8
«Чырвоны сьцяг»	46,0	18,9
Разам	52,6	35,8

Заводамі Белторфу з пачатку сэзону недавыпрацавана 140 тысяч тон торфу.

Будматар'ялы

За дэкаду з 1 па 10 чэрвеня **Бабруйскі дрэваапрацоўчы** камбінат даў наступныя паказальнікі выкананьня прамфінпляну. На лясным цэху расьпілавана 3.164,8 кбм. драўніны, што складае 80,6 проц. заданьня.

Завод № 6 перавыканаў сваю вытворчую праграму. Замест 2.900 кбм. па пляну, расьпілавана 3.052 кбм. Заданьне выканана па 105,2 проц.

На заводу № 7 расьпілавана 2.396,5 кбм. драўніны, або 99,3 проц.

Белцэхам выпушчана прадукцыі 27.656 кбм., што складае 100,6 проц. праграмы.

Цэхам стандартных дамоў выраблена 25 дамоў. Вытворчая праграма выканана на 80,3 проц.

***

Рагачоўскі лесазавод імя Халтурына расьпілаваў за 11 чэрвеня 313 кбм. лесаматар'ялаў, што складае 108,7 проц.

***

За 13 чэрвеня на камбінаце «Камінтэрн» расьпілавана 190 кбм. драўніны — 83 проц. пляну. 14 чэрвеня замест 222,1 кбм. па пляну, расьпілавана ўсяго толькі 168,7 кбм.,—75,9 проц. заданьня.

***

13 чэрвеня **завод «Чырвоны Кастрычнік»** выканаў дзеннае заданьне на 48,4 проц. Выпушчана 3.320 кгр. будаўнічых цьвікоў.

За 14 чэрвеня гэты-ж завод выпусьціў 1.780 кгр. цьвікоў, заданьне выканана ўсяго толькі на 25,8 проц.

Папера

Пабудова новых заводаў

Эканамічны савет БССР абавязаў Белпаператрэст паскорыць пуск заводу драўніннай масы пры фабрыцы «Спартак» і пабудову новага заводу драўніннай масы пры фабрыцы «Прафінтэрн», якія забясьпечаць штодзенны выраб паперы ў 30 тон.

Узьнята пытаньне перад Наркаматам лясной прамысловасьці БССР аб тэрміновым водпуску будаўнічых матар'ялаў фабрыцы «Герой працы» для скančэньня пуску салома-цэлюлёзнага заводу.

***

Чашніцкая папяровая фабрыка «Чырвоная зорка» за 11 чэрвеня павінна была даць паводле пляну — 33.750 кгр. паперы, фактычна-ж выраблена—29.291 кгр., або 86,8 проц.

12 і 13 чэрвеня тэмпы яшчэ больш зьнізіліся. За 12 выраблена 23.945 кгр. — 71,4 проц. і 13 — 22.586 кгр., або 65 проц. пляну.

Скура і абутак

За першую дэкаду чэрвеня **Магілеўская гарбарня імя Сталіна** выканала месячнае заданьне па выпуску на 32,1 проц., што складае суму ў 157 тысяч руб.

***

Менская абутковая фабрыка выпусьціла за першую дэкаду чэрвеня 32.145 пар рознага абутку. Дэкадны плян выканан на 88,6 проц.

Паведамленьне

— **Дом Камасьветы.** 19 чэрвеня, у 19 гадз. у пакоі 24 — кансультацыя для прапагандыстаў кандыдацкіх школ на тэму: **«6 умоў т. Сталіна».**

П. Андроўскі

Ірляндзкі крызіс

Паглыбленьне сусьветнага гаспадарчага крызісу, які працягваецца, выклікае напружаньне і абвастрэньне ўсіх шматлікіх і рознастайных супярэчнасьцяй капіталістычнага сьвету. Кожны дзень прыносіць паведамленьне то з аднэй, то з другой краіны аб новых выбухах, аб новым абвастрэньні тых ці іншых супярэчнасьцяй, якія часова прабывалі ў стадыі некаторага вельмі ўмоўнага «заміранньня». Да такога роду зьявішч адносіцца і новы выбух антыбрытанскага руху ў Ірляндыі, якая праславілася сваёй векавой барацьбой за незалежнасьць ад Вялікабрытаніі, за вызваленьне ад гэтага бязьлітаснага ўціску і эксплёатацыі, якія цэрпіць працоўнае сялянства Ірляндыі з боку ангельскіх лэнд-лёрдаў (памешчыкаў).

Ірляндзкая буржуазія заўсёды імкнулася дасягнуць поўнай кампраміснай згоды з брытанскім урадам, сапраўды непакоячыся, што вызваленчы рух супроць брытанскага імпэрыялізму, разварушыўшы шырокія масы працоўных, паставіць пад пагрозу і пазыцыі самога «отечественного» капіталу ў Ірляндыі. Вось чаму гісторыя вызваленчага руху ў Ірляндыі час-ад-часу адзначаецца ня толькі жорсткім і крывапралітным душэньнем гэтага руху сілаю брытанскай зброі, але і кампраміснымі згодамі паміж ірляндзкай і ангельскай буржуазіяй.

Апошнім кампрамісам такога роду быў т. зв. ангельска-ірляндзкі дагавор, падпісаны ў Лёндане 5 сьнежня 1921 г. Паводле гэтага дагавору Ірляндыя атрымала права самакіраўнічага дамініёну (разам з Канадай і Аўстраліяй і інш.) і ёй была прысвоена назва «незалежнай дзяржавы» з уласным парлямантам і ўрадам. Аднак, члены парляманту гэтай «незалежнай дзяржавы» абавязаны прыносіць прысягу на вернасьць ангельскаму каралю. Асобны пункт дагавору 1921 году прадастаўляе Англіі права распараджэньня ірляндзкімі морскімі базамі і іншымі сродкамі для патрэб ангельскага флёту ў мэтах абароны Англіі. У выпадку вайны Ірляндыя НЯ МАЕ ПРАВА КАРЫСТАЦЦА НА СВАЁЙ ТЭРЫТОРЫІ СРОДКАМІ ЗНОСІН З ЗАМЕЖНЫМІ ДЗЯРЖАВАМІ (як падводныя кабэлі, радыё-сувязь і інш.). Разам з тым было пацьверджана абавязацельства для ірляндзкіх сялян выплачваць рэнту ангельскім памешчыкам, што складае ў год 30 МЛН. РУБЛЁЎ ЗОЛАТАМ.

Заключыўшы такім чынам згоду з ангельскімі капіталістамі за кошт працоўных мас Ірляндыі, ірляндзкая буржуазія прыняла ўсе меры да задушэньня антыбрытанскага руху. Гэта ўдавалася ёй на працягу дзесятка год. Але заключаны ў 1921 годзе кампраміс ня вытрымаў націску сусьветнага гаспадарчага крызісу. Будучы краінай амаль выключна сельска-гаспадарчай (калі ня лічыць індустрыяльных раёнаў так званай Паўночнай Ірляндыі, якія не ўваходзяць у склад ірляндзкай дзяржавы і лічацца непадзельнай часткай тэрыторыі Англіі), Ірляндыя надзвычай хваравіта адчувае на сабе вынікі сусьветнага аграрнага крызісу. Вялізарнае паданьне цэн на сельска-гаспадарчыя прадукты пацягнула за сабой масавае руйнаваньне дробных фэрмэраў.

З другога боку, ірляндзкія сяляне пазбаўлены зараз тэй аддушыны, якая раней у даваенныя гады была некаторай палёгкай у іх цяжкім становішчы, а іменна МАГЧЫМАСЬЦІ ЭМІГРАВАЦЬ У АМЭРЫКУ. Да вайны, як вядома, ІРЛЯНДЦЫ БЫЛІ НА АДНЫМ З ПЕРШЫХ МЕСЦ У ЛІКУ НАЦЫЙ, ЯКІЯ ДАСТАЎЛЯЛІ ЭМІГРАНТАЎ У АМЭРЫКУ. Зараз ПАЗШ, дзе налічваецца каля 14 млн. уласных беспрацоўных, закрылі доступ эмігрантам. Зруйнаваныя і галадаючыя ірляндзкія сяляне апынуліся ў бязвыходным становішчы.

У гэтых умовах ня дзіва, што канец мінулага і пачатак бягучага году адзначан новым выбухам нацыянальна-вызваленчага руху ў Ірляндыі. Беднейшае ірляндзкае сялянства патрабуе скасаваньня зямельнай рэнты і арэнднай платы памешчыкам. Ірляндзкая буржуазія на чале з прэзыдэнтам «незалежнай ірляндзкай дзяржавы» Казгрэвам, прымае самыя энэргічныя меры для задушэньня гэтага руху. Уводзіцца стан аблогі. Усе антыўрадавыя арганізацыі абвяшчаюцца па-за законам, праводзяцца масавыя арышты і г. д.

Ня гледзячы на ўсе гэтыя меры, урад Казгрэва ня змог утрымацца на чале ўлады. У сакавіку гэтага году ўрадавая партыя цэрпіць паражэньне на выбарах у парлямант і да ўлады прыходзіць партыя дробна-буржуазных радыкалаў нацыяналістаў, вядомая пад назвай «Фіяна Фэйл», якая ўзначальваецца вядомым лідэрам ірляндзкага дробнабуржуазнага нацыяналізму ДЭ-ВАЛЕРА. У новым парлямэнце партыя Дэ-Валера мае 72 мандаты, тады як партыя Казгрэва прадстаўлена толькі 56. Такім чынам урад Дэ-Валера, які прышоў да ўлады, калі лічыць галасы 7 лейбарыстаў, якія яго падтрымліваюць, апіраецца на 79 галасоў, тады як апазыцыя, якая ўзначальваецца Казгрэвам, мае 73 галасы.

Прышоўшы да ўлады Дэ-Валера паведаміў ангельскі ўрад аб адмаўленьні ад дэпутацкай прысягі на вернасьць ангельскаму каралю і аб адмаўленьні ад выплаты 3-х мільёнаў фунт. стэрлінгаў, якія спаганяюцца з ірляндзкага сялянства на пагашэньне выкупных плацяжоў за зямлю. Апрача таго Дэ-Валера ў адным са сваіх выступленьняў заявіў, што ён патрабуе звароту Ірляндыі 30 млн. фунт. стэрлінгаў, раней выплачаных Вялікабрытаніі па гэтым артыкуле.

Аднак, уважлівы аналіз выступленьняў Дэ-Валера і яго супрацоўнікаў паказвае, што і Дэ-Валера, гэты тыповы прадстаўнік «радыкальнай» дробнай буржуазіі, зусім ня схільны абвастраць барацьбу з брытанскім імпэрыялізмам і фактычна таксама шукае кампрамісу. Яго дэмагагічныя, ваяўнічыя выступленьні маюць толькі на мэце даць некаторае задаваленьне даведзеным да роспачы масам зруйнаваных дробных фэрмэраў. Дэ-Валера вельмі заклапочан тым, каб адцягнуць гэтыя масы ад аднэй арганізацыі, уплыў якое значна вырас за апошнія гады, а іменна ад так званай ІРА, г. зн. ІРЛЯНДЗКАЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ АРМІЯ. Гэта ўзброеная арганізацыя, якая стварылася явачным парадкам і наперакор канстытуцыі і перавышае па колькасьці рэгулярную ірляндзкую армію, што зьяўляецца буйным фактарам у ірляндзкім палітычным жыцьці. ІРА існавала і пры ўрадзе Казгрэва, хаця апошні і абвясьціў яе па-за законам.

Дэ-Валера нясумненна заклапочан існаваньнем такой антыканстытуцыйнай узброенай арганізацыі і імкнецца паступова ліквідаваць яе. Гэта выказана паміж іншым у спэцыяльным артыкуле часопісі «Эканаміст» у нумары ад 2 сакавіка: «Калі Дэ-Валера зможа праўдападобна паказаць лідэрам ІРА, што ён шляхам перагавораў дабіўся вынікаў, для дасягненьня якіх гвалтоўным шляхам існуе ІРА, ён будзе не беспадстаўна патрабаваць ад ІРА яе самароспуску».

Гэтым тлумачыцца той факт, што і ангельскі ўрад са свайго боку захоўвае ў перагаворах з Дэ-Валера прымірэльны тон і ўнікае ўсяго таго, што магло-б адрэзаць шлях да кампрамісу. Ангельская буржуазія добра сабе ўяўляе тое, што дробна-буржуазны дэмагог Дэ-Валера можа быць скарыстан хаця-б часова для папярэджаньня больш моцнага выбуху народнага незадаваленьня ў Ірляндыі.

Так ці інакш, НОВЫ ВЫБУХ АНГЕЛЬСКА-ІРЛЯНДЗКАГА КРЫЗІСУ ЗЬЯЎЛЯЕЦЦА НОВЫМ СЫМПТОМАМ РАСПАДУ БРЫТАНСКАЙ ІМПЭРЫІ. Ніякія самыя жорсткія меры, ніякая інфляцыя не даюць магчымасьці скараціць лік беспрацоўных, які бязупынна расьце. Фунт стэрлінгаў, адна з важнейшых падпор магутнасьці брытанскага імпэрыялізму, пацярпеў непапраўны крах. Бунт у ангельскім флёце паказаў, што і з гэтага боку ня ўсё добра абстаіць у Англіі, што ангельская буржуазія ня можа больш безагаворачна палажыцца на «дысцыпліну і патрыятызм» сваіх маракоў. У ліпені ў Атаве (Канада) зьбіраецца чарговая імпэрская канфэрэнцыя, якой прадстаіць вырашыць надзвычайна складаныя і цяжкія праблемы ЎЗАЕМААДНОСІН ПАМІЖ БРЫТАНІЯЙ І ДАМІНІЁНАМІ. Па сутнасьці гаворачы НА АТАЎСКАЙ КАНФЭРЭНЦЫІ БУДЗЕ ВЫРАШАЦЦА ПЫТАНЬНЕ БЫЦЬ ЦІ НЯ БЫЦЬ БРЫТАНСКАЙ ІМПЭРЫІ. Абвастрэньне падзей у Ірляндыі не абяцае нічога добрага брытанскаму імпэрыялізму ў адносінах пэрспэктыў вырашэньня гэтага пытаньня.

Адказны рэдактар: М. ГАРЫН.

Да ведама ўсіх устаноў, арганізацый, вайсковых часьцей, бібліятэк, ленкуткоў, клюбаў, школ і фабзаўмясцкомаў.

ДА АПОШНЯГА ЧАСУ ЗАЎВАЖАЮЦЦА МАСАВЫЯ ВЫПАДКІ НЕСВАЯЧАСОВАЙ ЗДАЧЫ ПАДПІСКІ НА ДРУК, У СУВЯЗІ З ЧЫМ МАЮЦЦА ПЕРАБОІ Ў ДАСТАЎЦЫ ДРУКУ, А ТАКСАМА НЕВЫКАНАНЬНЕ ЗАКАЗАЎ АСОБНЫМІ ВЫДАВЕЦТВАМІ.

МЕНГАРБЮРО „САЮЗДРУКУ“ ПРОСІЦЬ усе вышэйпаказаныя арганізацыі не чакаць са здачай падпіскі **на 2-е паўгодзьдзе**, а зараз-жа здаваць гэткую.

ПАДПІСКА прымаецца на ЦЭНТРАЛЬНЫЯ ВЫДАНЬНІ **па 21 ЧЫСЛО** ўключна, а на **МЯСЦОВЫЯ** выданьні **ПА 25 ЧЫСЛО.**

ПАСЬЛЯ ПАКАЗАНЫХ ТЭРМІНАЎ ПАДПІСКА СПЫНЯЕЦЦА

ПАДПІСКА прымаецца на ўсе выданьні СССР, у тым ліку і на выданьні „ОГИЗ'а“.

Па ўсіх пытаньнях, зьвязаных з падпіскай, зварачайцеся ў Менгарбюро „Саюздруку“—Ленінская 34, тэлеф. 15-42 і 5-33.

Памятайце, што толькі своечасова здадзеная падпіска зьяўляецца лепшай гарантыяй акуратнай дастаўкі.

МЕНГАРБЮРО САЮЗДРУКУ.

ОБЩЕСТВО ПРОЛЕТАРСКОГО **ОПТЭ** ТУРИЗМА И ЭКСКУРСИЙ

АПЭР.-ЭКС. СЭКТАР ЦС „ОПТЭ“ АРГАНІЗУЕ ПАДАРОЖЖЫ ПА УСІХ РАЁНАХ СССР ПА АБМЕНЕ ВЫТВОРЧЫМ ВОПЫТАМ паміж прамысловымі прадпрыемствамі, саўгасамі, калгасамі і МТС і па вывучэньні сац. будаўніцтва і краязнаўства.

Турыстам прадастаўляюцца ільготны чыгуначны (водны) праезд, харчаваньне, інтэрнат, культабслугоўваньне.

Запрос даведак у краявых, абласных саветах „ОПТЭ“.

Падрабязнасьці ў спэцыяльных праспэктах і даведніках.

ЛЕТНІ ТЭАТР | Саду „ПРАФІНТЭРН“

ад 19 чэрвеня штодзенна эстрадна-ЦЫРКАВЫХ паказаў

2-гі цыкль МЮЗІК-ХОЛ у 2-х аддз. 2-гі цыкль

У СКЛАДЗЕ

Дэль і Мір (сатыра)

Бэюль і Шэлехава (артысты Ленінгр. акад. тэатру)

Бэрчэняў (сьпевы)

Карнольд (універсальны артыст атракцыён)

Новікава Басава, Обухаў, Картуноў — сьпевы (этнаграфічныя скокі) — Цін-Тан акрабаты эксцэнтр.

Багданаў лепшы баяніст СССР — Канфэрансье **ВОЛЬСКІ** — 3 цхомлідзе 3 балет

2 Барэль жанглёры — 2 — Бараўсоў паветровы акт.

Струнны аркестр пад кіраўніцтвам Рыбакова суправаджае праграму іграе ў антрактах.

Білеты прадаюцца ў рабочай касе ад 12—2 гадз. і ад 4—6 г. вечара, у дзень паказаў у касе тэатру ад 6 г. 30 м.

Пачатак роўна ў 9 гадзін.

Пры калектыўных заяўках, ня менш як на 50 чал., скідка 20 проц. Прымаюцца заяўкі на вячэрнія паказы.

АНОНС!

ЛЕПШАЯ КАМЭДЫЯ СЭЗОНУ

НАДЗВЫЧАЙ ПРЫХОЖАЕ ЖЫЦЬЦЁ.

„Чырвоная Зорка“ Пач. 6, 7-30, 9, 10-30 Каса—ад 4 г.	Амэрыканскі мастацкі фільм **СЫН МАЭСТРА** драма ў 6 частках.
„ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ“	АМЭРЫК. МАСТАЦКІ ФІЛЬМ **БІЗУН НАГЛЯДЧЫКА** Звыш праграмы—кіно-хроніка.
„ПРАЛЕТАРЫ“	Мастацкі фільм **КАЛАМУТА** драма ў 7 частках. Дзенныя дзіцячыя кіно-сэансы на экране мастацкі фільм **ФРЫЦ БАУЭР** у 7 частк.
„СПАРТАК“ Пач. 6-30, 8, 9-30 і 11 г. Каса—ад 5 г.	УСХОДНІ ФІЛЬМ **ЗАРЭ** драма ў 7 частках.

ДЫРЭКЦЫЯ КЛІНІЧНАГА ГАРАДКУ БЕЛМЭДІНСТЫТУТУ

(Менск, Барысаўскі тракт)

абвяшчае прыём на **курсы па падрыхтоўцы лябарантаў і хірургічных сясьцёр** для гарадзкіх і раённых больніц.

Курсы лябарантаў разьлічаны на **9** месяцаў, хірургічных сясьцёр—на **1** год. На курсы прымаюцца рабочыя, калгаснікі і працаўнікі раённых мэдычных устаноў, якія маюць агульную адукацыю ня ніжэй 5 груп сямігодкі, або школы сялянскай моладзі. На курсы лябарантаў прымаюцца мужчыны і жанчыны. Інтэрнат не прадастаўляецца. Стыпэндыя да **30 руб.** у месяц. Некаторая частка слухачоў будзе забясьпечана працай па сумяшчэньні. Сталоўкай магчыма карыстацца пры клінічным гарадку. Заявы прымаюцца ў канцыляры сэктару кадраў (2-гі корпус) штодзенна з 3-х гадзін дня да **1-га ліпеня** 1932 г. Да заявы неабходна дадаць даведкі аб сац. паходжаньні, аб адукацыі, аб узросьце і сац. становішчы.

Дырэкцыя клінгарадку.

Магілеўскі пэдагагічны інстытут

абвяшчае **АСЕНЬНІ ПРЫЁМ** студэнтаў на **ПЕРШЫ КУРС** на наступныя аддзяленьні:

1. Гістарычна - эканамічнае—220 асоб (з іх на яўр. сэктар— 30 асоб).
2. Літаратурна-лінгвістычнае—220 асоб (з іх на яўр. сэктар— 30 асоб).

Адначасова **адкрываецца прыём на вячэрні інстытут** на наступныя аддзяленьні:

1. Гістарычна - эканамічнае—30 асоб.
2. Літаратурна-лінгвістычнае—30 асоб.
3. Прыродазнаўчае —30 асоб.

Умовы прыёму—згодна даведніку НКА для паступаючых у ВНУ.

Студэнты дзеннага інстытуту забясьпечваюцца стыпэндыяй і інтэрнатам.

Апошні тэрмін прыёму заяў—**1 верасьня** 1932 г.

Пачатак заняткаў з новым прыёмам—**1 кастрычніка.**

Заявы з неабходнымі дакумантамі (абавязкова ў арыгіналах) аб асьвеце, сацстановішчы, здароўі, годзе нараджэньня, адносінах да вайсковай павіннасьці з дадаткам засьведчанай анкеты і 2-х фота-картак накіроўваць па адрасе: г. Магілеў, Ленінская, 35, пэдінстытут, прыймовая камісія.

Дырэктар **ВОЛКАЎ.**

ПЛЯНАВА-ЭКАНАМІЧНЫ

вучэбны камбінат

абвяшчае

асеньні набор у плянава-эканамічны тэхнікум—90 чал. на с. г. аддзяленьні, 90 чал.—на прамысловае аддзяленьне, з якіх 30 чал. без адрыву ад вытворчасьці.

Правілы прыёму, згодна даведніку НКА.

Тэхнікум рыхтуе плянавікоў-эканамістаў для плянавай сыстэмы Дзяржпляну БССР і гаспадарчых арганізацый.

Тэрмін навучаньня—3 гады.

Інтэрнатам забясьпечваюцца ўсе студэнты, стыпэндыяй 60 проц.

Заявы і дакуманты накіроўваць па адрасе: Менск, Унівэрсытэцкі Гарадок, галоўны корпус, плянава-эканамічны вучэбны камбінат, пакой 209.

Дырэкцыя плянава-эканамічнага вучэбнага камбінату.

Прыём заяў у Кохаўскі тэхнікум аграхэміі і глебазнаўства працягнут да 1-га ліпеня 1932 г.

Правілы паступленьня агульныя, як і ў іншыя тэхнікумы.

Прымаюцца асобы, скончыўшыя сямігодку.

Студэнты забясьпечваюцца інтэрнатам і стыпэндыяй на 50 проц.

Заявы накіроўваць па наступным адрасе: Коханава, Талачынскага раёну, тэхнікум аграхэміі і глебазнаўства.

Дырэкцыя тэхнікуму.

Беларускі Дзяржаўны Інстытут бульбяной гаспадаркі

АБВЯШЧАЕ

АСЕНЬНІ ПРЫЁМ

на 1-шы КУРС

аддзяленьня па культуры бульбы—75 асоб. Інстытут рыхтуе высокакваліфікаваных аграномаў—бульбаводаў для буйнай спэцыялізаванай сацыялістычнай гаспадаркі. Тэрмін навучаньня—3 гады. Усе прынятыя ў інстытут забясьпечваюцца інтэрнатам, а стыпэндыяй—70 проц. Пачатак заняткаў 1-га кастрычніка. Прымаюцца асобы не маладзей 18 год і не старэй 35 год, якія маюць сярэднюю адукацыю (рабфак, тэхнікум, курсы па падрыхтоўцы ў ВНУ, 9-годку і г. д.). Жадаючыя паступіць у інстытут павінны падаць заявы не пазьней 1-га верасьня з дакумантамі (у арыгіналах) аб адукацыі, сац. становішчы і паходжаньні, стане здароўя, годзе нараджэньня, адносінах да вайсковай службы, засьведчаную анкету і дзьве фота-карткі па адрасе: г. Менск, бульбяная станцыя, дырэкцыі інстытуту.

Дырэктар Інстытуту Лагуценка.

Менскі вучэбны камбінат

„САЮЗТРАНС“

абвяшчае

асеньні набор вучняў на 1-шы курс у колькасьці 52 чал. у школу канторскага вучнёўства „САЮЗТРАНС“.

Школа канторскага вучнёўства з 2-гадовым курсам навучаньня рыхтуе: **экспэдытараў, таксіроўшчыкаў і касіраў** усіх кас для гаспадаркі „САЮЗТРАНС“.

Прымаюцца скончыўшыя 5-6 груп сямігодкі. Прыём заяў з 15 чэрвеня па 1 верасьня 1932 г. Заняткі з 1-га кастрычніка. Прыезджыя забясьпечваюцца інтэрнатам. Усе вучні школы забясьпечваюцца зарплатай, згодна ўстаноўленых норм. Заявы падаваць па адрасе: г. Менск —таварная, вучэбны камбінат „САЮЗТРАНС“. Да заявы прыкласьці дакумант аб адукацыі, мэтрычную даведку, даведку аб сац. матар'яльн. становішчы, даведку аб стане здароўя, засьведчаную анкету, дзьве фота карткі і паштовых марак на 30 кап. Падрабязныя ўмовы прыёму—у даведніку НКА.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Швэйная ф-ка імя 8 Сакавіка

АБВЯШЧАЕ, што прыём індывідуальных заказаў праводзіцца штодзенна 10 гадзін раніцы да 6 гадз. вечара, а крама выхадных дзён, 6, 12, 18, 24, 30 кожнага месяца.

Заказы прымаюцца толькі па ўстаноўленых таленах, за выключэньнем заказаў з матар'ялу заказчыка, якія прымаюцца ў неабмежаванай колькасьці.

Адрас: Менск, Савецкая, 115, тэл. 7-24.

Дырэкцыя фабрыкі.

ПУБЛІКАЦЫІ аб згубе дакумантаў у газэце „ЗЬВЯЗДА“ НЯ ПРЫМАЮЦЦА.

Просьба грашовых пераводаў для апублікаваньня дакумантаў у „ЗЬВЯЗДУ“ НЕ ПАСЫЛАЦЬ.

Менск, друкарня «Зьвязда».
Галоўлітбел № 337.